

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca 20,
INSERȚIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de
scrieri costă fiecare sîr 20 fill.
Manuscripte nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 302.

Politică de mandate.

La începutul campaniei electorale am făcut o critică aspră, dar justă adresa conducătorilor partidului, dar ales la adresa conducătorilor afiș prin provincie, la adresa așa numitelor celebrități provinciale, cari colțau pe la ușile miniștrilor și a fișelor spre a face pacturi locale, cu un scop și nobilul scop de a primi mandate opoziționale românești din partea guvernului, pentru contravenețea și mai frumoasă de a sacrifica cercuri românești guvernului. Criteriul nostru a stărnit un mare rezon; am aruncat chiar bănuiele că vom produce disensiuni în fața camerei electorale, iar confrății dela „apelul” au aflat de nevoie a se „la pândă” spre a ne surprinde și vom vinde cauza națională.

Am așteptat că în fața efectului ce a produs critica noastră ne-am dezarmat și am rămas în vremea aceea antișambrau pe la Kluen-Héderváry, pentru a face cu un tirg asupra cercurilor românești anumite comitate.

Am rămas să se stabilească mai târziu cu a cărui autorizare au stat din nou în tratative cu guvernul, după negocierile dintre partidul nostru — condus de d. Mihalyi — și guvern, se despriseră deja în mod oficial rupte,

avut-au ori nu știre conducătorii partidului nostru despre aceste tratative clandestine și neiertate, și dacă au avut luat-au măsuri pentru ale opri și împiedeca.

În orice caz ar fi foarte caracteristic ca, lucruri pe cari le știe toată lumea și a căror consecință amenință să compromită lupta națională într'un întreg colț de țară locuit de români, să fie numai pentru comitetul național lucruri necunoscute și să fim aduși noi în fața necesității neplăcute de a-le ventila pe cale publică, fiind vorba nu mai de puțin, decât de salvarea onoarei naționale în acel colț de țară românească.

Știrile ce ne sosesc din Caras, ne vestesc adică că nenorocita politică de mandate făcută de fruntașii din Lugoj începe a-și da, încă înainte de alegeri, fructele. — Cercul Sasca, precum se știe, este la picioarele baronului Duka de Kadar, candidatul guvernului. Făgetul la picioarele lui Nemes Zsiga. În Zorlent și-a retras ieri candidatul național Dr. Gh. Popovici candidatura, în Caransebeș și Oravița, unde conform pactului, guvernul se apăsase la neutralitate. Acesta însă administrația își face de cap, că să-l scoată pe Burdea și pe Seghescu. În Lugoj asemenea se comit strașnice abuzuri administrative. Ar rămâne deci Bocșa, ca să ne dea eventual un mandat! Nu aruncăm nici aici bănuiele, sântem siguri, că dacă va fi câștigat și acesta, în-

vingerea va fi numai meritul bravilor noștri alegători, cari, și aici, ca și pretutindeni stau mult mai presus în virtutea lor națională, de cum au avut onoarea a fi judecați de fruntașii din Lugoj.

Vorba e că poate nu ar fi târziu de a se mântui încă cinstea națională. Regretăm în deosebi și reprobăm retragerea părintelui protopop Dr. Gheorghe Popovici, care avea datoria să ducă lupta până la sfârșit, cu orice rezultat. Tot așa socotim că se vor afla în Lugoj, în generația mai tânără bărbați, cari s'alerge și în cercurile sacrificate. Mai avem opt zile până la alegeri. Din Sasca și din Făget avem mulțime de scrisori din partea țărănilor, cari cer candidat național. Ar fi un adevărat sacrilej a-i lăsa cu conștiința că ei sânt vânduți. Mai bine să pierdem toate cercurile într'o luptă dreaptă și cinstită, decât să câștigăm oricâte mandate miluite.

Delegațiunea comitetului central, precum sântem informați, oferă tot sprijinul acelor bărbați integri, cari acum, în ora supremă, ar alerga să desfășure steagul național în Sasca, Făget și Zorlent. Iar opinia publică românească îi va recompensa cu recunoștința ei, pentru salvarea onoarei naționale în aceste cercuri.

Alegători români din Sasca, Făget și Zorlent, la luptă!

Guy de Maupassant.

O poveste adevărată.

Era spre sfârșitul toamnei. Afară vântul șuiera și doborând cele din urmă frunze înbenite, le ridica apoi până în slava cerului. Alții își terminaseră masa și toți erau aprinși și aveau chef de vorbă. Erau dintre acei oameni seniori normanzi, jumătate boeranași, jumătate (franzi), bogati și încă în putere. Vănșeră în ziua și acum se ospătau în tichină la dl. Blondel, primarul din Epanville, care era și proprietarul moșiilor pe unde cutreeră ziua. Stăteau cu picioarele întinse, cu coatele rezemate pe masă și turnau în el băutura ca în niște vase de fund. La toți le sticleau ochii în cap, la lumină lămpii. Vorbeau despre vânătoare și despre cini. Erau în ora acela, când alte idei le vinseră pe jumătate chirciți și toți sorbeau privirile o față voinică cu obraji trandafirii care servea la masă.

Deodată, un vâjgan care se făcuse veterinar, după ce mai întâi studiasă să devină preot și care acum îngrijea de toate vitele din plasă, dl. Sjeour, a strigat:

— Ce mai bobocel de față domnule Blondel! Ce celalți i-au răspuns printr'un lung hohot de râs. După câteva clipe, cel mai bătrân dintre ei — un nobil scăpătat, căzut la darul beției, — dl. Varnetot, a început să spună:

— În tinerețile mele, am pățit și eu o întâmplare ciudată c'un drăcușor ca ăsta! Ascultați-mă vo povestesc:

Tot d'auna când mă gândesc la pățania aceasta îmi aduc aminte și de Mirza, o cățea, pe care am vândut o contelul de Haussaunel.

Blata Mirza! Atât de mult ținea ea la mine că în tot-dauna când scăpa dela noul ei stăpân, alerga într'un suflet la castelul meu. Văzând că nu mă mai uită, am rugat pe conte s'o lege. Știi ce a făcut atunci?... A murit de mâhnire... Dar... să nu îmi uit vo ba și să mă întorc la povestea mea.

Pe atunci aveam douăzeci și cinci de ani și locuiam singur în castelul meu dela Villebon. Bine, știi, când ești tânăr și ai banii și te plicitești seara după masă, începi să tragi cu ochiul în toate părțile.

În curând am întâlnit o fetiță care era în serviciu la dl. Déboultoț de Canville. Și ce să vă mai spun? Fetița asta m'a ademenit așa de bine, încât n'am mai putut răbda și m'am dus la stăpănu-său de am încheiat cu el următoarea afacere: el să-mi libereze servitoarea și eu să-i vând iapa mea a neagră »Cocota«, pe care el de multă vreme dorea să mi o cumpere.

Când mi-a auzit propunerea dl. Déboultoț nu-mai decât mi-a întins mâna:

— Bate palma de Varnetot.

Târgul s'a terminat repede de tot. Fetișoara a venit la castel și eu am dus iapa la Canville. La început totul mergea de minune: numai că Roza mă lubea mai mult decât m'așteptam. Fetița asta, vedeți, nu era ca toate celelalte. Ea trebuie să fi avut ceva ales în vinele ei. Poate că era fiica vr'unei servitoare care păcătuse cu stăpănu-său. În scurt: ea m'adora. Eu nu prea eram încântat! Îmi ziceam: »Trebuie să sfârșesc odată cu afa-

cerea aceasta, că altfel mă dau singur prins«. Dar nu sânt eu dintre acela cari se ademenesc așa ușor; nu sânt dintre acela cari se încântă cu două ori trei sărutări! Cu toate astea, într'o seară, când ea mi-a spus că e însărcinată, am rămas ulmit. Parcă m'ar fi lovit cineva cu patul puști în plept. Ea era nespus de veselă. Mă îmbrățișa, râdea, juca, era ca și nebună. La început n'am spus nimic; dar noaptea m'am gândit mult la vestea a easta. Îmi ziceam: »Acum a venit timpul să rup orice legături cu ea.« Înțelegeți situația în care mă găseam: părinții mei erau la Barneville și sora mea măritată cu marchizul d'Isparre la Rollebec, în apropiere de Villebon. Ce făceam dacă aflau ei? Dar cum era să ies din încurcătură? Dacă i-ași fi dat drumul s'ar fi aflat totul și gura lumii ar fi început să vorbească multe pe socoteala mea. Dacă ași fi ținut-o la mine, avea să nască în curând și atunci iar s'ar fi descoperit totul.

I-am spus unchiului meu, Baronul de Creteil un craidon bătrân care în tinerețele lui trecuse prin multe; și i-am cerut părerea.

El mi-a răspuns foarte liniștit:

»S'o măriti nepoate.«

Am sărit în sus.

— S'o mărit unchiule, dar după cine? —

El a ridicat nepăsător din umeri:

— După cine vrei... asta te privește! Dacă ești om găsești ușor după cine s'o măriti. —

Opt zile am cugetat la vorbele lui și în cele din urmă am terminat prin a-mi zice:

— Unchiu meu are dreptate! —

Atunci am început să-mi frământ mîntea și să

Congregația comitatului Făgăraș.
Am primit din Făgăraș următoarea telegramă:

Congregația de azi a fost foarte agitată. Din cauza teroarei administrației membrii români au prezintat vot de neîncredere prefectului. A vorbit vicarul Macavei, avocatul Dr. Șenchea, avocatul Dr. Vasu, Brumboiu și Dr. Șerban. D. lui Șerban i-s'a luat cuvântul. Românii au intonat imnul »Deșteaptă-te române«. Adunarea a fost desolvată. Prefectul a părăsit ședința.

Regele Belgiei în Viena. Din Bruxelles se anunță că regele Albert al Belgiei și a exprimat dorința de-a vizita pe M. Sa Francisc Iosif în Viena, cu prilejul serbărilor aniversării de 80 de ani (18 August 1910).

Austro-Ungaria și Italia. Din Viena ni-se anunță: În cercurile politice se afirmă că ministrul nostru de externe, contele Aehrenthal va avea în curând o întrevedere cu noul ministru de externe al Italiei San Giuliano. Până acum nu s'a fixat încă data întrevederii. Se afirmă însă că întrevederea aceasta — o nouă dovadă a relațiilor de prietenie dintre cele două monarchii — va avea loc în cursul verii, în care-va scaldă mare.

Un nou manifest. D. Dr. Valeriu Branice, candidatul partidului național-român în cercul electoral al Bocșei-române, nemulțumit pe semne cu manifestul comitetului nostru central, adresează și el, prin »Drapelul» un »Cuvînt către alegătorii români din cele trei comitate bănățene Caraș-Severin, Timiș și Torontal»...

Poate redactarea acestui manifest — pentru care nu știu dela cine a primit autorizația — îl va fi împiedecat să ne spună ce a descoperit »stînd la pîndă» — împotriva noastră.

Așteptăm înainte...

Chestia pacifismului.

Sînt câțiva ani de cînd am citit în un ziar dela noi un articol din prilejul unei conferințe de pace, în care articol autorul își exprimă teama față de realizarea păcii universale, care ar fi un dezastru pentru noi, fiindcă ar consfinți și perpetua stările de nedreptate în lăuntrul statelor actuale.

Nu i-am dat nici o importanță acestui articol. Mare mi-a fost însă mirarea cînd un scriitor ca E. Faguet în lucrarea sa »Le pacifisme*» aduce pacifismului între altele aceeași obiecție, că aceasta »ar consacra cele mai mari nedreptăți«. »In stare de pace și dreptul celui mai tare și al celui mai slab rămân închise pentru totdeauna«.

Aceleiași idei i-a dat expresiune poetul Cerna în admirabila sa poezie. Aceeași idee s'a discutat în articolul »Un plebiscit mondial« și aici se afirmă, că proclamarea păcii internaționale ar »încrimeni« nedreptatea și ar înveșnici durerile noastre.

Mie mi-se pare, că aceasta obiecțiune e nebazată. *Pace universală fără dreptate universală nu se poate închipui.*

Cea dintăiu urmare și totodată scop al pacifismului e desarmarea. Dar cînd nu vor mai exista armatele monstruase de azi, milioanele de baionete, cine va mai ținea atunci în jug naționalitățile și clasele asuprite? Unde e sacțiunea, sau forța, unde e forul care să le poată deobliga, care să le silească să-și poarte mai departe jugul? Ar trebui deci ca statele pacificate să întrețină o poliție, o armată internațională, care să apere deosebitele state în contra propriilor lor supuși nedreptățiți. Aceasta instituție însă ar fi în contradicție cu ideea păcii și nici nu o are în vedere nici un pacifist.

Iată deci că nu rămâne alta statelor cu națiuni și clase nedreptățite, decât că ori să facă dreptate și atunci pot desarma, ori să-și susțină și mai departe armatele în contra

* Vezi »Viața romînească» Nr. 4—908 pag. 135.

propriilor lor supuși. Ei dar cum aceasta instituție cu ideea păcii... Nu ar fi aceasta o veșnică primărie pace?

Iată dar, că pacea universală fără dreptate pentru fiecare națiune și clasă și lăuntrul statelor de azi — nu se poate.

Să vină numai pacea universală va »încrimeni« nedreptățile de azi fiindcă aceasta nu e comptabil cu pacea și alta, fiindcă existența păcii n'ar fi o singură zi posibilă fără...

Lipsa unei culturi științifice temeinice îndeosebi cultura superficială a majorității a intelectualilor și oamenilor e cea mai mare piedecă în calea...

Scrisoare din Viena

Politica internă. — Cometa

— 24 Mai

Ca să-ți poți câștiga o privire asupra vieții politice din Austria, e lucru greu. Sînt multe națiuni cu atâtea aspirații, principii de care se conduc aceste aspirații de multe ori nelămurite, adesea schimbătoare deoarece trebuie să ținem în seamă și interesul partidelor după clase, ale căror pretenții și lacru iesează adesea cu interesele naționale fiind, stabilirea unui criteriu, a unui standard de judecată, poate fi numai temporară parcurgerea diferitelor foi și ziare, ce apar sau și de două ori pe zi în nenumărate plăci, te va lăsa totuși o dublă direcție de idei: de-o parte vor fi grupate partidele, și de alta va sta partidul, ce reprezintă Austria unitară, ținând cont de organismul imperiului de cerințele actuale, unde prosperitatea eterogene, din care constă organismul, și prosperitatea lui însuși. Ați înțeles de bună că cel din urmă e *partidul social-cristian*.

Și, dacă astăzi a ajuns un partid, relativ la atîta putere politică, au să mulțumim prima linie programului lor, ce a fost pe mult entuziasm de toate națiunile sălăușii vernarea exclusivistă de până acum. Trebuie de nu opuse, însă de bună seamă diver-

caut pe cineva; cînd într-o seară judecătorul de pace cu care luam masa, mi-a spus:

— Băiatul babei Paumelle iar a făcut o boro-boafă. N'o s'o ducă la bun sfârșit băiatul acesta!

Baba Paumelle era o bătrână șireată nevoe mare, care în tinerețile ei lăsase foarte mult de dorit. Pentru că-i va banii ei și ar fi vîndut și sufletul și-ar fi fost în stare să dea pe de asupra și pe ticălosul ei copil.

Am întălnit-o și i-am arătat cum stă afacerea. Cînd îi explicam ea m'a întrerupt deodată:

— Ce o să-ți dai de zestre mitlichei?

Tocmai stăpâneam v'o trei petecele de pămînt în apropiere de Sasseville. Am mai cumpărat un delușor dela vecinul meu, domnul d'Amonté și am clădit pe el o cocioabă. În felul acesta întrupasem o moșioară, care nu mă costa mare lucru și pe care acum o dau de zestre fetel.

Bătrâna nu s'a mulțumit cu atît. Zicea că e prea puțin și ne-am despărțit fără nici o hotărîre. A doua zi, de dimineață, m'am pomenit cu fiul său că vine la mine. El a luat lucrurile pe departe, par'că ar fi venit să cumpere o vacă. După ce ne-am înțeles, m'am dus cu el să-i arăt moșia. Ticălosul m'a ținut trei ore pe cîmp; măsura terenul, freca în palme bulgări de pămînt, ca și cînd s'ar fi temut să nu se păcălească cu marfa. Cocioaba nefiind încă acoperită, el mi-a cerut s'o acopăr cu țigla în loc de paie.

După cîtva timp mi-a spus:

— Și mobila casei tot d-voastră o dați! —

— Nu am răspuns eu. E destul că-ți dau o moșie. —

— Da... îmi dați o moșioară... și... un copil, — a răspuns el, zăbind cu răutate.

Am roșit fără să vreau. El a început din nou.

— Trebuie să-mi dați cel puțin: un pat... o masă... o oglindă... trei-patru scaune... și câteva vase. —

Ce era să fac?... M-am învoit și la aceasta.

Pe drum, la întoarcere, el m'a întrebat iarăș:

— Dar dacă ea o muri, cui îi rămâne moșia?

— Bine înțeles că d-tale... am răspuns eu.

— Aceasta era chestia care îl frămînta pe el! Această dorea s'o afle de cînd venise! Atunci mi-a strâns mîna cu căldură. Se terminase totul.

Dar ce am pășit până să conving pe Roza! Cînd i-am spus, ea a început să plîngă, cădea la picioarele mele și suspinînd repeta mereu: — D-ta îmi propui aceea-ta! d-ta! d-ta! —

Trecuse mai bine de o săptămână și nu ajunserăm la nici o înțelegere cu ea. Așa, sînt femeile: odată căzute în vraja dragostei nu vrea să mai înțeleagă nimic; dragostea înainte de toate, totul pentru dragoste!

În cele din urmă mă măhnisem mult și am amenințat-o c'o dau afară. Atunci ea a consimțit, dar cu condiție ca din cînd în cînd, să-i permit să vină să mă vadă.

I-am cununat și după ce i-am văzut la casa lor, m'am dus pentru șase luni la fratel-meu în Turin. Cînd m'am reintors am aflat că ea venea în fiecare săptămână la castel și mereu întrebă de mine. Și abia o oră trecuse de cînd mă înapoiasem, cînd am și zărit-o intrînd pe poartă cu-n »broșcoi« de copilaș în brațe. Credeți-mă dacă voiți, dar am avut o tresărire a întregii mele ființe, cînd am văzut copilașul. Mi se pare că l-am și sărutat.

Cît despre mamă!... o ruină... un soț umbră. Mi se pare că nu-i prea priia mîna.

Am întrebat-o:

— Ești fericită? —

Ea a început să plîngă cu hohot și mi-a spus:

— Nu mai pot, nu mai pot trăi departe d-ta. Vreau mai bine să mor, nu mai pot.

Am mîngăiat-o cum a putut și am plecat până la poartă.

Am aflat, în adevăr, că bărbatul său o iartă soacră-sa li amăra zilele.

După vre-o două zile ea a venit din nou lua în brațe și plîngea:

— Omoară-mă, dar îndărăpt nu mă moare.

Așa ar fi zis și Mirza, dacă ar fi putut.

Începuse să mă plictisească istoriile acestea am fost nevoit să plec pentru câteva luni.

Cînd m'am reintors... Cînd m'am reintors am aflat că ea murise de trei săptămîni și că în viața venise în fiecare Duminică la castel meu... tot ca biata Mirza. După opt zile moartea ei, se stînsese și copilașul.

Cît despre bărbat!... blestematul moșier strea. De-atunci la mers bine. Mi se pare că astăzi e consilier comunal.

După câteva clipe de tăcere, povestitorul dăogă rîzînd:

— Mie mi-e egal. În locul ei, știu că procopsit pe el! —

În d. Séjour, veterinarul, ridicînd la gură pahar cu țuică, a încheiat grav:

— Orice a-ți vrea, dar femeii ca aceea trebuie!

prezintă germanii radicali, ce visează de-o Prusie europeană sau de o Europă prusacă, utopii realizabile nici în cea mai nemțească Germanie. În deoparte, totuși contrar partidului creștin-social din cauza elementelor, din cari se compune, stă partidul de clasă al social-democraților, care cu totul nelmpăcați duc lupta liberalii, odințurii puternicii zilei. Mai ales în timpul din urmă sunt foarte întăriți, pentru că »reforma im-
punitărilor prevede o suire a dării tocmai la clasă cu capital mobil. Și din aceste clase constă partidul liberal.

În ultimele desbateri budgetare s'a atins și în-
tarea marinel austriace. Atitudinea partidelor a
unitară în ce privește necesitatea clădirii
flote. Pe când însă social-democrații predau
acestei afaceri delegațiunilor, ce se vor
probabil în Noemvre, mulțămindu-se deo-
dată a da lămuriri pașnice spiritelor agitate
în Anglia și a spera la »posibilitatea unei per-
fecții liniștite și obiective a intereselor comune«,
cuzând ministerul lui Wekerle, care demisionând
s'a putut întruni delegațiunile în anul trecut,
partidul creștin social pune în vedere posibilita-
unei întăriri a flotei, numai dacă se va în-lă-
deficitul civil. Și aceasta se poate face pe
două căi: Ministeriile vor trebui să se restrângă
cheltuieli minime, și totodată administrația
să fie ferată reformată, ca unele, ce au cauzat
un mai mare deficit, de când au trecut pe mâna
statului, al doilea veniturile statului vor trebui
să crească, și la punctul acesta se vor lua în privire
mai ales clasele economice tari.

Mă purtam de mult cu gândul, să vă scriu
despre vizita cometei la noi. Dar spiritele
erau atât de liniștite și albastră privire a domni-
oarelor din Viena reflecta atâta calm, încât nu
am încumetat să tratez un fenomen, ce nu mi
interesă împrejurimea. Astfel nemângăiat în sufie-
ră mea, că mi-s'a răpit ocazia unui strălucit
subiect, rățiam pe nenumăratele troteare a ora-
șului, pândind cu încordarea duor vrăjmași, ce-și
stau nelmpăcați în față — publicul, ce nu voia
să tradeze nimica, și eu, care voiam să aflu to-
tă — pândind, cum zic, orișice vorbă rostită
de o față, ce mi părea mai timidă, suspectă. Și
mi gândiam cât de fericiți vor fi fost acel vechi,
adică strămoșii noștri, cari aveau pe »Fama« cu
o sută de guri și urechi, pe Fama ce era pretu-
tă, pe dulcea Fama ce le spunea totul. În
aceste clipe monstrul cu o sută de guri mi-s'ar
părut un ingerel cu marmoree brațe și privirea
senină. Căci nimic nu e mai dureros pentru un
»autor« decât lipsa de subiecte.

Astfel meditănd ajunsei și eu pe »via sacra«,
dorind să mi răsară în cale nesuferitul limbuz al
lui Horat, dar nu m'a întâmpinat nime, căci se
vede, soartea hotărâse, că noaptea ce vine —
18 spre 19 Mai din acest an, — ca această
noapte să mi desvălească taina, după care um-
blam cum umblă săpătorul după comori.
Aceeași liniște până la orele 11 din noapte,
când ca prin farmec acoperișele caselor și tera-
sele se umplură de umbre, ce se mișcau mărite
în strălucirea lunii. Ochiane se îndreptară spre
diferitele părți ale orizontului, șoapte înăbușite
străbateau ca murmurul apelor oprite, și când
se puse un cerc în jurul lunii am observat o
mișcare neobișnuită și din mijlocul șoaptelor și
a suspinelor se deslușiră numai cuvintele: »Und
wenn?« dar — nu tot ce va zice: Doamne,
Doamne, va intra în coada cometei, și au aștep-
tat lung și bine, cu inima tremurând.

Curios aspect al Vienei obișnuite, dar eram
mulțumit că în fine am văzut topindu se receala
interioară, că am văzut și pe nemții aceștia as-
teptând și neliniștiți în fața cometei, pentru care
s'a adus jertfă de bună voie, aiătea vieți.

Cu totul altfel ni-se arată districtul al doilea,
vestitul cartier viereesc. Pe străzile strâmte se
mișcă o mulțime de oameni agitați, înțelegân-
du-se cu gesturi largi, și revoltăți în contra unui
necunoscut se răstesc unul la altul. Fără jintă
vagondează dela un capăt al străzii la celalalt
și privesc neconținut cerul cu niște ochi rugă-
tori, ca și cum ar fi așteptat de sus un semn

de mântuire. Dar Iehovah pune la încercare fii
lui Israil și — hiuc illae lacrimae.

Toate stațiunile de tramvaye sânt pline. Mul-
țimea nerăbdătoare se ghiontește, se împinge,
apoi liniște subită câteva clipi, și iarăși aceea
mișcare iritată. Cei mai mulți pleacă la Kahlen-
berg, unii în Türkenschanzpark, dar toți sânt ho-
tărâți să aștepte sosirea neînduratei stele afară de
zidurile strâmte. Să moară cel puțin liberi, dacă
nu pot trăi astfel.

Pe Kahlenberg iarăși altă lume. Par'că ar vol
să smulgă clipelor, ce-au mai rămas, și ultimul
strop de bucurie și fericire: Cântă, joacă, duc cea
mai fără de grijă viață. De ar veni cometa —
»dar nu vine«, zice o păreche de lângă mine
Că că a trecut pe la Lucefăr și s'a îndrăgostit
de el. Așa? În fața unui atât de convins argu-
ment trebuie să taci; mai ales când păreriile as-
tronomilor diferă în măsura, că unii susțin, co-
meta ar avea două cozi, iar alții una, dar încă-
ligată, din care cauză n'a atins p'mântul, ei!
atunci e atât de frumos simbolul Lucefărului.

Inchei: Mulți nu vor fi împăcați cu rezultatul
acesta neașteptat — unii dorindu-și capăt sufe-
rinții, alții năcăjindu-se pe astronomi — una
știu însă, că birtași de aici vor mulțumi astro-
nomilor, că au prezis și cometei, că n'a venit.
Per aspera ad ast a. N. I. R.

Sângele dela Mărgineni.

»Gazeta Transilvaniei« primește un ra-
port amănunțit despre cum s'a săvârșit crima
dela Mărgineni. Raportul confirmă — cum
nici nu se putea astfel — presupunerile
noastre. De vină e numai setea bestială de
sânge a jandarmilor. Iată acest raport:

În ziua de 21 Mai a. c. era proiectat turneul
candidatului guv. în cerc. Făgărașului, Werner
Gyula, din Făgăraș peste Răușor, Ileni, Herseni,
Mărgineni, Șinca veche, Zernești.

Spre scopul acesta pădurarul erarial Erdős și
cel comitatei s-comunal Szabó, ambli din Sebeș,
încă în preziua sosirei lui Werner au pregătit cu
permisia primarului din Mărgineni o poartă trium-
fală, pentru trecerea candidatului în drumul co-
mitatens, la imediata intrare în comuna Mărgineni
dinspre Sebeș, care poartă, respective inscripția,
făcută pe o scândură: »Éljen Dr. Werner Gyula«,
încă pe la ora 4 în dimineața de 21 Mai a fost
delăturată și nimicită de cătră un necunoscut.

Cam pe la orele 8 a. m. aceeași zi, poporul
— mai ales femei și copii — în număr cam de
o sută, din curiozitate s'a retras spre capătul sa-
tului, spre poartă pe unde era să se facă intrarea
candidatului în comură. Din acea mulțime, câțiva
bărbați mai tineri, fără nici o armă, voiau să în-
ainteze pe supt poartă spre hotar, dar din partea
celor 5 jandarmi din Sebeș, postați aci au fost
provocați să se retragă, să nu cuteze a trece pe
supt poartă. Românii au răspuns, că drumul tre-
bute să fie liber. În momentul acesta situația era
astfel:

Jandarmii cu aranjatorii porții se aflau în partea
porții dinspre Sebeș, poporul de cătră Mărgineni
va să zică față în față, depărtare între ei de câțiva
pași.

La răspunsul poporului, că drumul trebuie să
fie liber, pădurarul Szabó și-a și descărcat revolverul
ce era încărcat cu 6 gloanțe, și de-odată și 2 din-
tre jandarmi fiecare câte 5 gloanțe. În total decl
au fost descărcate 16 gloanțe, culcând la pământ
pe loc pe tânărul bărbat Valerie Lie și rănind de
moarte pe Gheorghe Vlad, care a primit 4 gloanțe,
ambli bărbați tineri, căsătoriți de 3 ani. În urma

acestora, poporul s'au retras spre centrul satului,
dar jandarmii nu s'au mulțumit numai cu
cele 2 jertfe, ci din nou au tras focuri în
lumea, care se retrăges, rănind de moarte
pe tinerii Gerasim O. Pandria și Ion N. Șu-
vailă, în etate de 16—17 ani, și pe bărbatul
David Lie. Rănirea de moarte a acestora
s'a întâmplat la o depărtare cam de 250
pași, tocmai la cotirea din ulița Sebeșului, spre
sat, cătră ulița mare din Mărgineni. Cei doi bă-
leți au murit apoi momentan, celalt împușcat e încă
în viață.

Poporul fusese întru câtva iritat în urma îm-
prejurării, că Valer Lie, în dimineața de 21 l. c.
era angajat să ducă cu căruțul propriu pe inv.
Gheorghe Pop la Răușor, Ileni, întru întâmpli-
narea cand. guvernamental. Deoarece însă candi-
datul cu toată suita lui a fost primit, atât în
Răușor cât și în Ileni, cu petri, ouă cloclite, dru-
mul împedecat cu lemne, petri etc., numitul în-
vățător a trebuit să se reîntoarcă în Mărgineni.
N'a intrat însă cu căruțul în sat, ci din capătul
satului s'a dat jos, și prin grădini s'a furișat
până la locuință, iar cărușul Valer Lie s'a con-
tinuat drumul spre casă. Dela un loc însă a trim-
mes un băiat cu căruțul acasă, iar el a rămas
în centrul satului, unde erau adunați mai mulți
oameni, povestindu-le cazul dela Răușor-Ileni, și
că e prin urmare o rușine, ca noi să suferim să
facă ticăloșii de pădurari din Sebeș poartă, în
capătul comunei noastre. La aceasta câțiva băr-
bați, cu cei amintiți mai sus, s'au retras la ca-
pătul satului, unde era pregătită poarta, unde
apoi s'a săvârșit măcelul în modul arătat.

Datele acestea le-am luat dela un țaran inte-
ligent din Mărgineni și sânt demne de toată în-
crederea.

APEL.

Cătră alegătorii români din cercul electo-
ral Becicherecul mic.

Frați Români!

Frate la frați, român la adevrați români, gră-
besc în preajma alegerilor de deputat să vă dau
sfatul meu, să vă rog pe numele lui D-zeu, ca
să vă faceți datorința ce aveți față de noi, față
de neamul și legea noastră strămoșească.

Acum când votul nostru hotărăște, vedeți cum
vin rând pe rând acei oameni, cari până azi nu
v'au cunoscut, să vă ceară încrederea, să vă cer-
șească votul.

Da, toți vin la voi, toți sânt prieteni și vă fă-
găduesc care de aur și ploi de argint. Dar nu
le credeți. Las' să vorbească, las' să făgădu-
iască. Vorbele lor sânt mincioase, banii lor sânt
blăstămași.

Nouă nu ne trebuie mită, nu avem lipsă de
promisiuni mari cari nu se pot împlini. Noi ce-
rem dreptate, vrem egalitate și la drepturi întoc-
mal ca și la sarcini. Ca să ne putem însă câștiga
drepturi egale, legi bune și drepte, trebuie să
luptăm înainte de toate pentru votul universal egal,
secret, fără restricțiuni și după comune.

Această luptă a noastră nu o sprijinește sin-
cer nici unul dintre domnii căți vi-se îmbie. De
aceea ascultați cuvântul meu și cuvântul confe-
rinței noastre naționale, care zice, că toți până
la unul să vă dați votul vostru pentru înflăcărul
candidat naționalist Iohann Röser iun., care cu

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

trup cu suflet e omul vostru acelor ce muncesc. Fraților, prețuți pe acest inimos bărbat, care s'a ridicat din mijlocul fraților noștri nemți și s'a angajat să poarte luptă înversurată supt steagul partidului național-german abia înfiripat, contra celor care cu miere pe buze și cu risipă de bani se cutează să vă cerce pe voi cei cu gând bun și cu inimă curată.

Prețuți-l că sânt rari de tot oamenii de felul lui d. Johann Röser, acest inteligent fiu al poporului, cu graiul său învăpălat și cu însuflețirea sa o să poarte frumoasă și aprigă luptă în casa țării pentru voi cei nebăgați în seamă.

Vouă frați preoți, vă zic numai atât: *păstrați-vă cu cinste locul de onoare ce vi l'a destinat nemuritorul nostru poet Mureșanu — stați cu crucea în frunte!*

Frați români!

Când fac acest apel călduros către voi sânt îndemnat de cea mai frumoasă virtute a sufletului omenesc — de recunoștință.

Johann Röser iun. acest bărbat curajos, înțelept și însuflețit pentru cauza noastră, a sărit de bună voie în ajutorul meu și poartă cu înflăcărare steagul ce l'am desfășurat din încredințarea sfatului cel mare al neamului românesc.

Soț neobosit și nedespărțit, din sat în sat vine cu noi cei ce vestim cuvântul dreptății și egalității politice, și cuvântul său pătrunde la inimă.

La glasul său fermecat, pe unde trece, să demorțesc inimile nemților și ne urmează cu toți fără șovăire.

Sfântă, în momentul acesta cea mai sfântă datorie o aveti dar, să sprijiniți din toate puterile pe acest adevărat luptător pentru interesele noastre ale tuturor, în calea sa. Primiți-l cu dragoste românească și cu toții până la unul dați-vă votul vostru pentru Johann Röser iun.

Ascultați glasul nostru, și glasul sufletului vostru, și sprijiniți din răzputeri pe Johann Röser iun., și va veni timpul, când își binecuvânte ziua în care ați ascultat sfatul conferinței noastre și inima voastră, respingând mita rușinoasă ce vi-o îmbie ceilalți în locul drepturilor noastre omenești.

Trăiască

Johann Röser iun.

candidat de deputat naționalist german.

Cu salut frățesc

Zichyfalva, la 24 Mai 1910.

Terențiu Oproanu

preot român,

președintele clubului comitatens și candidatul partidului național la Zichyfalva.

Campania electorală.

O minciună sfruntată a ziarului „Pester Lloyd“.

Ni se comunică telefonic din Budapesta că, »Pester Lloyd«, organul semi-oficios al guvernului, în pornirea sa de a ponegri, — acum după ce guvernul a fost refuzat de către partidul nostru național, — flămura noastră curată, care e singura flămura nepătată în aceasta țară a imoralității politice, debitează în ediția sa din astă-seară minciuna că guvernul României dă an de an 80.000 de franci în scopurile agitațiilor politice românești din Ungaria. Guvernul ascunde ajutorul acesta bănesc supt rosa denumiri colective de »scopuri culturale«. Guvernul României mai trimite — spune »P. L.« — în Ungaria încă și alte

sume mari: Așa, el ar fi dat și acuma în scopurile actualei campanii electorale, candidaților naționaliști români, sume foarte mari. Guvernul român ar subvenționa apoi și Corespondența Română, care este condusă de agitatori ca Slavici și Brote. Corespondența Română a fost creată în scopul de-a se da politice românilor din Ungaria, mai ales acum în cursul campaniei electorale, o direcție în conformitate cu dorința cercurilor politice dela București.

Pentru a opune acestei minciuni sfruntate cea mai competentă desmintire, ne-am adresat biroului nostru electoral central, de unde primim următoarea declarație:

Delegațiunea comitetului central respinge insinuația aceasta neîntemeiată a organului semi-oficios, lansată chiar acum în preajma alegerilor și menită a discretiza motivele altruiste de cari sânt conduși candidații partidului național român, în lupta atât de înegală pentru steagul partidului național. Comitetul partidului național n'a primit dela nimeni din România, ori din alte țări străine, bani pentru scopuri politice și nici pentru campania electorală.

E bine știut că la noi atât candidații, cât și alegătorii duc cea mai ideală luptă electorală. În multe părți, deși poporul e sărac, nici chiar așa numitele »cheltuieli constituționale« nu se plătesc. Candidații noștri, în mare parte, acopăr cheltuielile electorale din avutul lor propriu și nu arareori se întâmplă ca unii dintre ei, deși acestea cheltuieli sânt minimale, și-au jertfit puținelul avut, numai ca să păstreze curățenia steagului. Candidații lipsiți de mijloace sânt la noi sprijiniți de colegii lor, cu bani luați cu împrumut și camete binișor pipărate.

Cât este de tendențioasă scornitura aceasta, apare și din împrejurarea că Corespondența Română este prezintată ca organul partidului nostru național, deși știut este că Corespondența Română, în timpul din urmă, publică cele mai compromițătoare lucruri, cu vădita tendință de a ne strica nouă și de a seduce opinia publică din România.

Dacă d. Slavici este de fapt inspiratorul acestei corespondențe — ceeace nu putem crede — atunci d-sa nu promovează ideile preconizate de partidul național, ci eresiile politice ale călugărului păcătos Mangra.

Prentu biroul central:

Dr. Ștefan C. Pop.

Hotărîrea comitetului electoral din Nădlac.

Comitetul electoral din cercul Nădlacului a luat zilele trecute hotărîrea să sprijinească pe candidatul guvernamental față cu candidatul justhist al cercului. Hotărîrea aceasta este în flagrantă contradicție atât cu hotărîrile conferinței naționale dela Sibiu cât și cu hotărîrile comitetului central, ales pentru comitatele Arad și Cenad. Conform acestor hotărîri alegătorii români din cercul Nădlacului sânt dator să sprijinească pe candidatul care se declară adevărat necondiționat al votului universal, egal, secret și după comnne. Contra tuturor candidaților guvernului alegătorii români trebuie să ducă lupta cea mai crâncenă.

Circulara episcopului Miron.

P. S. Sa, episcopul Caransebeșului, Miron E. Cristea, a dat următoarea circulară din prilejul alegerilor parlamentare.

Cătră clerul și învățătorimea ortodoxă română a Caransebeșului.

O adâncă durere trebuie să căntărească părintesc a unul arhieru tristă vedea supt agitațiilor pentru alegerile în casa țării în unele părți au degenat electorale până la bătăi sângeroase rur.

Este știut, că întreaga țară sânt în gulg nollor alegeri, cari se vor începe la 19 Mai (1 Iunie) 1910, oferind ocazia să se exercite unul din cele mai scumpe drepturi ale vieții constituționale.

Și e mai presus de orice îndoielă că țărănești conștient are nu numai dreptul de a lua parte la viața politică dar — firește — având fiecare dreptul de a fi condus — nu de moment ispititor, ci de corupții sau orice alte mijloace — numai de convingerea neștrămutată a tribului cu votul său la îndreptarea rele sociale existente și la înalțarea obștești ale patriei.

Fără a înrui cătuși de puțin conștiința morală a culva, ci numai spre a evita eventuale primejdii cu urmări neplăcute de bine a sfatului clerul, învățătorimea, poporul, aparținător eparhiei noastre, folosască de drepturile, ce li-le dă țării și legile ei, cu toată demnitate și por matur.

În focul discuțiilor să rămână lângă apărarea principială a convingerilor, îndemnând și sfătuind părintește, pe noi, ca să se ferească dela procedee certe, bătăi sau alte lucruri regretabile, precum pacinca conviețuire cu ceilalți vederi.

Îndeosebi aștept dela preoți și învățători puși nouă o purtare lipsită de orice incompatibilitate cu statul preoțesc și corăreselor bisericii.

Oficiile protopopești sânt poftite să circule acest circular în modul obicinuit.

Lupta în

Ni-se scrie:

În cercul Ceica, până la ivirea d. Suciu se credea, că candidatul guvernamental iasă biruitor. Dar de-atunci socoteala lor zilei s'a schimbat cu desăvârșire, îndemnat de prietenii lui cei proaspăt suspendați și nesuspendați, preoți și speța, jandarmi cu priviri dârze, jidani și tismul în buzunar, etc.; a fost primit cu căldură. Vine în urma lui însă candidatul național și acel popor, care a preamărit pe strigă;

— »Jos cu el!«

Cu un cuvânt îl execută după toate voia și e lucru hotărît, că poporul alergător va stăru să-l răstignească.

Di Dr. Ioan Suciu e de o săptămână Străbate toate satele desfășurând poartă partidului național. E îndemnat de mai mulți teni de luptă. În suita lui e di Vasile mare proprietar în Rogoz și stăpân pe de cerc, apoi Dr. Aurel Grozda, Dr. Grozda, Dr. D. Lascu, cand. de câțiva iuriști. La Lupoala s'a aliat și Petru E. Papp, din Pocola.

D. Ioan Suciu vorbește la inimă, răpește și cucerește. E îndoleștitor din vorbire, unde face amintire de trecut, rului Mangra, de luptele îndârjite pe acest fost ideal al neamului românesc și schițează trecutul glorios al vicarului,

gubernamental, și arată umilitoarea desertare pe fețele alegătorilor se strecoară, câte o lacrimă fierbinte, lacrimă de durere și revoltă.

— zice Suciu — i-am dat vi. arului noastră muncă din greu, i-am dat ham-bisericeii din Bihor, cheile sfinte de apă-neamului românesc, căci l-am știut un-lor sincer, un luptător aprig pentru cauza-escă. Atunci guvernul a protestat, și-a fă-pulării episcopului Goldiș, c'a lăsat să fie-le vicar.

ales apol episcop, după o luptă crâncenă, de noi naționaliști. Guvernul nu l-a întărit. pornit o luptă scandalosă contra lui, și tot-am sărit în apărare. Mă știu toți, că l-am dat dintr-un cel mai sincer prieten și eu cu tova-mei de luptă l-am ridicat și scos din norolul și lăvăliță vrășmașii lui de-atunci și prie-ului de azi.

iubiți frați, că el mă va vorbi de rău în-a noastră. Poate vă va îndemna să nu votați-ine că sânt un deputat »jăpat«, care am-cercul meu și n'am rămas acolo. Dar, dra-mel, eu nu sânt deputat »jăpat« și nici-volt să mai fiu deputat. Dacă totuși mă ve-ici să iau lupta față de vicarul Mangra, o-glasul poruncilor al conștiinței mele, ca-umul partidului național român, și o fac, ca-ada lumea întreagă, că păcatul cel face vi-este așa de mare, așa de rușinos, încât-prietenul lui cel mai bun trebuie să se la-de dânsul, și să-l lupt contra lui.

e mare durerea sufletului meu, că a trebuit-ug și acestea vremuri, să luăm lupta contra-ului, după ce până acum am luptat pen-

le de program sânt ascultate cu evlavie-rite de ascultători cu sete.

umilitoare însă rezerva preoțimeii ortodoxe,ne face să roșim. Numai preoțimea gr. cat.-dovadă de un naționalism curat. Aceasta-pime în frunte cu protopopul Ioan Papp dela-nd, luptă cu multă dragoste pentru candidatul-ional.

preoțimea noastră trebuie să înțeleagă un lu-că adecă ea este națională, deci e o datorie-elementară să lupte pentru candidatura na-ală, și să nu se umilească pe sine așa de-ncât să îndure toate păcatele politice.

trăiască dr. Ioan Suciu!

Terorism la Ighiu.

Din Aiud ni-se telegrafiază:

Terorismul administrației nu mai cunoa-margini. Pentru a zădărnici alegerea iu-ului nostru candidat Dr. Alexandru Vaida,oritățile opresc, fără orice motiv, adună-poporale convocate de aderenți parti-ului național român. *Impotriva acestor mă-să făcut apel la guvern, care însă a-robat și el oprirea adunărilor.* Atitudi-alegătorilor e, cu toate aceste, admira-și plină de demoitate.

Trăiască Dr. Alexandru Vaida-Voe

Teroarea la Caransebeș.

Despre volnicile anunțate eri, primim ur-atoarele amănunte:

la cercul electoral al Caransebeșului vol-cia organelor administrative e ne mai po-tență, terorismul enorm. În 22 l. c. inflă-ărâțul nostru tinăr, d. Dr. Aurel Hădan,retrecând în comuna Glimboca, și fiind oa-

spele părintelui Iuliu Musta, a mers îm-preună cu el la biserică să participe la o-nunță țărănească, în mijlocul unei mulțimi-de vre-o 400 de țărani. Aici fără nici un-motiv, d. Dr. Aurel Hădan, a fost arestat-de jandarmi, acuzat că ar fi agitat contra-organelor publice și contra ideii de stat ș.a. Poporul văzând volnicia asta a strigat »trăiască Dr. Vlad« și s'a aruncat asupra-jandarmilor și strigau din răsuputeri: »Nu-lăsăm pe domnul nostru care numai bine-ne face, că ne luminează! Mai bine să treacă-gloanțele prin trupurile noastre, dar pe dlui-nu-l lăsăm!!«

Jandarmi amenințau poporul că se vor-folosi de pușcă, la ce poporul s'a întărit-și mai mult.

Mai mulți inși au prins baionetele jandar-milor și dacă nu intervenia Dr. Hădan și-nu liniștea poporul agitat, vărsarea de sânge-era neînconjurabilă.

Peste o jumătate de oară au sosit încă-8 jandarmi și s'a năpustit cu toți asupra-poporului. Poporul însă nu voia să se deie-înapoi, la ce jandarmii, cu patul puștii și-baionetele, a năvălit asupra poporului, ră-nind pe mai mulți inși.

La orele 8 seara a fost arestat și părin-tele Iuliu Musta, iar 11 seara, *între sulite-și baionete a fost dus, dimpreună cu d. Dr. Hădan, la Caransebeș.*

28 de ore au fost ținuți în arest, până-ce judele de instrucție după ascultarea lor,văzându-i incriminați pe nedrept, i-au pus-pe picior liber.

Pentru purtarea bravă a celor areștați, ti-nerimea și toți românii din Caransebeș după-punerea lor pe picior liber, i-au așteptat cu-ovații frenetice.

Din cercul Lovrinului.

Duminecă în 22 Mai a. c. și-a ținut pentru a-doua oră vorbirea de program d. Dr. L. Krem-ling, candidatul naționaliștilor-germani, vizitând-comunele St. Petru, Igrîș și Sarafola (comuna-Igrîș e curat românească, iar Sarafola e mai bine-de jumătate românească).

D. Dr. Kremling a venit dela Pesac, însoțit de-un banderiu de vre-o 20 călăreți pesăcani, în-costume de călușeri, vre-o 40 de trăsuri și mu-zica șvabilor din Sándorhaus. În St. Petru a-vorbit frumos și însuflețitor sârbește d. Dr. Mi-letici, avocat din Biserica-albă. Bieții sârbi lă-crimau de bucurie, că li.s'a dat ocaziune să audă-un cuvânt sincer și însuflețitor dela un fruntaș-al lor. — căci la el e cam rar lucru așa ceva,de când îl fericesc radicalii.

În suita dlui Kremling se aflau și advocații-Dr. Nestor Oprean și doamna, Dr. Ioan Demian-din Sân Miclăușul-mare, Dr. Crăciunescu și Dr. P. Cloban din Timișoara, precum și harnicul-teolog Ciunga din Pesac. De aici am plecat cu-toții spre comuna Igrîș. În drum spre Igrîș am-fost plăcut surprinși de înflăcărații și isteții Igrî-șeni. Ni-au eșit spre întimpinare peste 60 de că-lăreți și 250 căruțe cu steaguri, frunză verde și-muzica în frunte, cântând »Deșteaptă-te române«.

În sunetul muzicilor și al treascurilor a ajuns-iubitul candidat Dr. Kremling până în piața co-munei, fiind în tot drumul viu aclamat de marea-mulțime a Igrîșenilor.

Înainte de începerea vorbirei, corul tinărilor-Igrîșeni întonează »Pe-al nostru steag e scris-unire« și după flecare cuvântare, ce s'a ținut,câte-o strofă din versul ocazional făcut în onoa-re-a candidatului. Cinste și onoare atât corului-cât și conducătorului lui!

A vorbit candidatul, mulțămind Igrîșenilor pen-tru Impărăteasca primire. Programul l'a desvoltat-și explicat pe larg dl Dr. Crăciunescu, între viile-aclamațiunii ale miilor de români adunați. Au-mai vorbit domnil Dr. Oprean și Dr. Cloban,precum și însuflețitul țăran Uros Pătean din-Nădlac.

Din Igrîș candidatul a plecat spre Sarafola —-însoțit fiind de toți fruntașii și mare mulțime de-trăsuri și călăreți Igrîșeni.

La Sarafola ne-a întimpinat părintele Stana cu-o însuflețită vorbire de »bine-ați venit«, pre-cum și corul tinerimii în frun.e cu dl inv. An-dron. Ne-a surprins pășirea energică și vrednică-de laudă a părintelui Stana, căci despre dânsul-se răspândiseră vești diferite. Observăm altcum,că părintele Stana s'a purtat demn și la alegerea-trecută, ducând toate voturile românești din co-muna la candidatul naționalist.

Și pentru aceea știm, că dânsul n'a avut nici-o neplăcere și nici nu va avea. Ar putea lua-pildă și ceilalți domni preoți din cerc.

Viu aclamat a fost atât candidatul, cât și toți-ceilalți oratori. Fetițele de școală au împărțit bu-chete de flori la toți oaspeții din suita domnului-Kremling.

Cu mare însuflețire ne-au primit și sârbii din-Sarafola, ceea ce a făcut bună impresie și printre-puștii șvabi prezenți.

Însuflețirea între români e mare pentru Dr. Kremling și mult s'au deșteptat și nemții. În-Sándorhaus, Biled și din Lovrin aproape toți-sânt naționaliști. Intrucât însuflețirea, ce s'a ară-tat printre nemți, e adevărată, și nu-i va putea-nimic abate dela noua cale, ce-au apucat, apoi-e sigură victoria lui Dr. Kremling.

Dar cinstea noastră a românilor cere, ca noi-să nu ne uțăm la faptele altora, ci să ținem cu-sfințenie la steagul național, căci numai așa ne-putem arăta vrednici de fruntașii noștri, la cari-cu drag ținem, și de renumele nostru frumos!

Cor.

Dezertarea dela Reghin.

La corespondența publicată în numărul 100 al-ziarului nostru, d. Dr. Ioan Popescu, avocat în-Reghin, ne comunică lămuririle următoare. Ținem-să constatăm înainte de toate că știrea despre-alegerea dlor Dr. Popescu și Dr. Harșia în co-mitetul partidului gubernamental s'a publicat și-în ziarul sășesc din Sibiu, fără să fi fost până-acum desmintită. Iată lămuririle:

Comitetul electoral al partidului național ro-mân din com. Mureș-Turda — fiindcă românii-în com. Mureș-Turda sânt în minoritate, du-păce s'au convins despre principiile profesate de-candidații de deputat, referitor la votul universal-al cercului Reghin au dat și în scris garanță, că-sânt deștept sinceri al votului universal egal, secret— în conformitate cu indigitările primite expres-spre acest scop din centru și conform punctului-2 al hotărârii conferinței generale, prin un aviz-face cunoscut, că considerând principiile profe-sate de candidații de deputat dela noi, spre orien-tare recomandă sprijinirea candidaților guverna-mentali.

Din eroare e lăsat afară din acel scurt aviz-că e exmisă dela comitetul central electoral al-comitatului M.-Turda, însă e subscris de preșe-dinte, vice-președinte și un membru al comite-tului.

Dacă alta era hotărârea conferinței naționale, de-aceea ne-am fi ținut.

Nu am cunoștință despre aceea, cum și când-s'a constituit partidul gubernamental în Reghin,din acela nici eu nici Iosif Popescu și nici Dr. Ioan Harșia nu fac parte; trebuie că corespon-dentul, care scria, că la constituirea partidului-gubernamental și eu și ceilalți doi domni am fi-luat parte, ori a fost orb, ori pe mine nu mă-cunoaște, căci eu nu am luat parte la consti-tuire și dupăcum îmi spun ceilalți doi domni nici

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanții de mobile în **Marosvásárhely**, garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga ganitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. Apropiată la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă!

ei, — altcum declar, că sunt și am fost membru al partidului național român, și dacă la constituirea partidului guvernamental voi fi și eu îndus între membri precum se afirmă, ceiace nu știu — mă voi convinge personal și voi îngriji, ca de numele meu să nu se facă abuz, căci dacă mă întrebau înalte, le dedeam răspunsul cu-venit.

Reghinul-săsesc, 24 Mai 1910.

Cu stimă:

Dr. Ioan Popescu
advocat.

Atragem atențiunea conducătorilor partidului național român din Mureș Turda asupra comunicatelor din urmă publicate de comitetul electoral, prin care li se interzice alegătorilor români să voteze cu candidații guvernamentali.

O declarație.

Primit următoarele lămuriri:

Joi în 6/19 Mai a. c. la orele 5 și jumătate p. m. am fost anunțat de juratul comunal Gheorghe Sibian, ca la 6 ceasuri să mă prezint în sala cea mare a otelului comunal fiind o adunare. Ne spundându-mi-se dela comună că ce fel de adunare va fi n am putut ști nici eu.

Mergând m'am convins, că deputatul Ghimbalului (iar nu al cercului Herman). Dr. Schmidt își va rosti discursul de program, ceea ce a și făcut-o în fața celor 43 de alegători, între cari și câțiva români. Discursul l-a ținut în limba nemțească. La fine colegul Nicolae Ilie l'a rugat, ca să vorbească și românește, la ceea ce a răspuns, că nu știe. La repețițele rugări ale celor 43 de alegători, deoarece ce românii nu știu nemțește și voind a face un serviciu frățesc celor de un neam și o credință cu mine, m'am sculat și am spus pe românește cine este și ce vrea cel ce vorbește, fără însă a aminti ceva despre recomandarea amintitului deputat. După terminarea acestora atât eu cât și colegul Ilie nevoind a lua parte la vinul comandat de Dr. Schmidt am părăsit sala.

E însă neadevărat că eu l-aș fi recomandat pe dl Schmidt alegătorilor români.

Feldioara, 23 Mai n. Cu stimă: Ioan Sporea,
director școlar.

Ținem să amintim că și ziarul săsesc din Brașov a adus știrea publicată de noi. Ziarul săsesc a scris: »Herr Sporea schloss seine Rede mit e'nem Hoch auf Herrn Schmidt« »Di Sporea și-a terminat discursul cu un Trăiască dl Schmidt«.

Nou candidat la Zorlenț.

Ni se scrie:

În momentul din urmă, d. Dr. Gheorghe Popoviciu, candidatul național al cercului Zorlenț-mare, anunță că se retrage din lupta electorală și renunță la candidatura cercului Zorlenț. În locul lui a fost candidat d. Dr. Isidor Pop din Lugoj, care a și început turneul în cerc.

Dezertori.

Din Iclod ni se scrie:

În cercul Iclodului-mare (com. Solnoc-Dobâca), unde nu avem candidat național, partidul guvernamental a candidat pe Montbach Imre, care promite verzi-uscate. În turneul său e însoțit și de doi preoți români: I. Onciu, din Iclod (fost și el cândva candidat de deputat guvernamental) și Teofil Moldovan din Ineu. Rușine!

Candidat naționalist sas la Bistrița.

Ni se scrie: Candidatul guvernamental Godfred Kuales, în cercul electoral Bistrița, și-a ținut vorbirea de program Duminecă la 22 Mai în fața celor 2—30 de alegători sași. Vorbirea a măgălit foarte puțin pe sașii tineri; din care cauză sașii tineri, mai cu seamă neguțătorii și industriașii, voind a se emancipa de supt tutela bătrânilor conservativi și-au pus contra-candidat cu program național săsesc, pe Friedrich Schuller, din Bistrița. Domnul Friedrich Schuller și-a desfășurat programul într-o vorbire foarte frumoasă — scoasă din creier și nu din

buzunar — care a plăcut foarte mult tuturor sașilor, dar numai până la locul unde a ajuns la votul universal, egal, secret și pe comune. Când au auzit sașii bătrâni și conservativi, că d. Schuller se declară aderent al votului universal, egal, secret și pe comune, mulți l-au declarat de socialist și au sărit ca mușcați de șarpe de pe locurile lor, și după sfârșitul vorbirei preotul lutheran orășenesc Friedrich Krammer, în un mod cu totul cinic, l-a întrebat pe d. Schuller: nu cumva a pactat cu românii sau n'a convenit cu unii factori români? Schuller a răspuns: »De pactat, nu am pactat cu nime, însă că nu am convenit cu unii factori români mai importanți, nu pot nega, însă sprijinul nimărui nu am cerșit pentru că mă razem pe sprijinul națiunii mele«.

După acest incident s'a sculat Daniel Csallner, preot și decan lutheran, unul dintre cel mai mari inimici ai românilor și a zis: »Vorbirea dlui Schuller, până la votul universal o primesc și o pot subscrie cu amândouă mâinile, însă pentru introducerea votului universal, egal, secret și pe comune, cum îl dorește românii, națiunea săsescă nici când nu se va învoi, pentru că atunci noi sașii cari sântem o minoritate disparentă, nu numai pe terenul alegerilor de deputați ci în scurt timp pe toate terenurile vieții publice am pierde lupta față cu majoritatea cea mare și covârșitoare a românilor.

D. Gașpar nu candidează.

Sint câteva săptămâni de când ziarele ungurești au anunțat că în cercul Tormacului (Rittberg) a candidat, cu program național, d. Mihail Gașpar din Lugoj. Fiindcă știrea aceasta apărea la două zile după manifestul partidului național-român, în care candidat al aceluia cerc a fost proclamat d. Dr. Ioan Erdelyi, am înregistrat și noi știrea, exprimându-ne nădejdea că vom primi lămuririle necesare.

Acum, după vre-o trei săptămâni, în preajma alegerilor, d. Mihail Gașpar anunță că nu candidează deși i-s'a oferit candidatura.

Mersi pentru lămuriri...

Excursiunea institutului teologic-pedagogic din Arad.

Seliște, Sibiu, Ocna, Reșinari, Brașov, P'edeal.

II.

Trenul nostru se pune în mișcare. Repede tot mai repede, căci drumul e bine înclinat. Peste o oră lată ne în stațiunea Sibiului. Satisfăcuți pe depin de cele văzute în Seliște eram curioși de metropola noastră. La gară ne surprinde o lume multă, e învălmășală mare. Bărbați, femei cu insignii de liră în diferite forme de cari atârnavau pantilici cu culori roșu-vănat. Corpul profesional dela seminarul Andreian care ne așteptă la peron, după bineventare ne dă lămuririle necesare, spunându-ne că sânt membrii corurilor săsești din diferite orașe, cari vin să ia parte la serbările jubilar de 50 de ani ale existenței societății săsești de cântări din Sibiu.

Trecând pe o stradă lungă, mai apoi prin piața mare a Sibiului întorcem pe strada Măcelarilor. Pe strada aceasta e seminarul Andreian și pompoasa noastră catedrală. La seminar ne-a întâmpinat tinerimea ambelor despărțăminte, în frunte cu d. director al lor P. C. Sa Dr. Eusebiu Roșca, care de ospitalitatea sa manifestată altă dată față de alte institute cu ocaziuni de acestea, ne-a împărțit și pe noi timpul cât l-am petrecut în Sibiu având vîp și locușă în seminar. Îl mulțumim și noi și pe calea aceasta pentru nobila-i faptă, prin care ne-a ușurat excursiunea întreprinsă.

Sibiul, metropola noastră, are ceva din »vino încoace«. E deja proverbial că cine intră în ei nu s'ar mai duce. Așa eram și noi, dar timpul e scurt și multe avem încă de văzut. Luni dimineața după serviciul divin unde și câțiva din noi am cântat în catedrala mult vestită, ne-am uitat la aceasta clădire gigantică. Explică ile necesare ni-le-au dat domnii profesori seminariali Dr. A. Crăciunescu și Dr. N. Bălan. Biserica cred, că e de mai multe ori descrisă, deci abstau dela descrierea ei, nici părerea nu mi-o spun. Au făcut-o aceasta alții mai competenți.

La dejun ne-am întors la seminar. Seminarul e o clădire veche cu frontul spre strada Măce-

larilor. Are patru curți (mici) până în curtea a treia sânt dormitoarele. Direa aceasta e nouă și modernă, sânt vechi și nu prea corespunzătoare moderne.

Din seminar dl profesor Căciucă condus la Muzeul Asociațiunii, unde nate lucrurile ce privesc istoria etnografică a poporului românesc. Să colecțiuni, dar puține în raport cu milioane. Interesantă e grupa plastică »jocul junilor« din Brașov, tot așa țărănească aranjată complex. Mai țire de neam românesc din ale tale pe-

De aici ne-am dus la vila de vellei. Vila e un edificiu frumos, încu- parc bine îngrijit. În fața vilei e o care dupăcum ni-s'a spus e posesie diecesei. Ne am mirat, cum de e de neglijată? Am văzut vr'o patru de ceapă, aiu și sălată și în colo țeles apoi, că e dată în arândă. La grădina altcum s'ar manipula! Elevi au oare loc pentru economia practică?

Trecând prin parcul frumos și al Sibiului am intrat, în școala de dusă de d-na Maria Cosma. Școala dusă de aceasta doamnă insuficiență e românească, merită sprijinul românilor felul de a lucra la răsboiu te pun ar da Dumnezeu, să fie în mai mănăști câte o astfel de școală, iar gust și atragere pentru frumoavele nești. Preoții ceară deslușiri de odăjdilor și se vor convinge că mai mai trainice și mai lefține nu vor o fabrică din străinătate. Sântem ckenthal. Exteriorul muzeului nu mult. Cu mult mai mult ne-a surpris picturilor și a bibliotecii din intern sânt aranjate după diferitele școale întregă. De aici acum d. prof. Dr. condus la biserica săsească edificată locul secl. XIV. în stil gotic, era parație.

În Sibiu am mai cercetat și Internafetețe al Asociațiunii condus de Elena Petrașcu. Acest internat condus pricepere scîpșește de curățenie. Să vorba, Internatul dsoarei Petrașcu înrațenie și ordine.

După prânzul gustos luat în semina 1 d. a. am plecat pentru spre Rășina de odihnă veșnică a marelui odinioară Andreiu baron de Șaguna. Pe la 3 or la biserica din Reșinari, unde e zidit marelui arhieru. Aici dl profesor prin o vorbire scurtă dar bine simțită țează scopul pelerinajului nostru, de cunună pe mormânt în numele tinerescitului pedagogic gr. or. rom. din Arad.

Emoționați am intonat, în veci Conduși de cei trei preoți harnici ai Reșinari am vizitat și bisericele unde Reșinari avea obicei de a hirotoni clericiura bisericii e de toată frumuseța.

Ospătați în casa ospitală a părintelui cășiu, ne am reîntors la Sibiu.

Marți dimineața în 4/17 Mai la orele am plecat spre Ocna-Sibiului pentru bilimentele minelor de sare. Am învățat spre mine multe și frumoase, dar ca șes, nu ne puteam închipui, cum mină în rîzina pământului. Dar lată ne Ocna. Din depărtare am văzut frumoșelimente balneare, dar de mine nici știam unde pot fi?! Directorul minele mite peste parcul băilor și ne spune într'o casă pe care vom vedea așezate două ciocane. Așa am și făcut. Aici ne îmbrăcăm într'o scurteică de pânză pe cap ne îndesară o căciulă tot de tate. Frumoși mai eram! Ți-se părea robi din vre-o pușcărie. Rîs și glume ca să intrăm în groapa acela prin jungem în rîzina pământului plină cu ce să vezi!? Un domn ne chiamă în dică o podea și ne invită să-i urmăm 325 de trepte. Toți aveam câte o mână. Așa am ajuns la o afunzime de Galerii peste galerii până la baza ne-am adunat în jurul conducătorului care ne-a explicat felul de acum de a

si la o parte felul cel vechi. Mai demult stră-
ni noștri săpau în formă de con sarea temân-
ca nu cumva să se surpe. Azi se sapă
în formă de coridoare tot mai late,
lungul în formă de 50 m. Așa merg înainte.
ajung lățimea de 50 m. Așa merg înainte.
reîntorcere ne-am adunat în jurul altarului
și am cântat un »Christos a înviat«.
de eșire conducătorul ne strigă să stăm.
luminările le punem pe vatră și așteptăm,
se va întâmpla. De odată ne surprinde o ploale
stele de magneziu cari respândeau o lumină
luminând pereții de sare cristalină. Oh
frumoasă era! Mai apoi au aruncat mănuni-
de paie aprinse, cari cu vuiet, ca o co-
cădeau la vale.

Urcând treptele smintite am ajuns la lumina
din pământ pe pământ. Aici am luat o baie
apă sărată.

Ne-am reîntors la Sibiu, de unde mulțumind
buna primire P. C. Sale Dlui director Dr.
Rosca și on. corpul profesoral am plecat la
ca să ne continuăm drumul de-alungul Car-
ilor prin Făgăraș spre Brașov. O mai fru-
mose priveliște nici închipui nu ne putem. Ici
colo Negoitul cu capetele lor cărunte.
firi de fag, peste cari se înălțau brazii cei
necași. Nainte de Făgăraș d. prof. N. Mihulin
atrage atențiunea asupra comunei Avrig. Aici
ame până la învierea de apoi, marele dascăl
românilor Gheorghe Lazăr Ne-a reînprospătat
viața și meritele lui pentru școala româ-
nească. Înțelegând rolul lui din zile, înduioșati
rosii cuvintele românului: »Dumnezeu să-l

La Brașov am ajuns seara trăgând la un otel
lângă gară. Eram deja obosiți, dar numai tru-
te, Miercuri dimineața ne am prezentat la gim-
naziul românesc de acolo, unde dl director Vir-
Onișu dimpreună cu corpul profesoral ne-au
mit foarte afabil. Am vizitat școalele centrale,
și apoi am plecat supt conducerea dlui p ofe-
Rosca am urcat vestitul deal »Tâmpa.« Pe
deal acestui deal este clădă statuia lui Arpád,
înălțime de 26 m. și donată de M. Sa d n inciden-
la jubileului milenar. De aici se vede tot Bra-
șovul.

Brașovul e situat la poalele Tâmpel într'o
ingustă și constă din Brașovul vechi care
mai la șes, apoi cetatea, Șcheul și Petocile.
pe șes de pe Tâmpă tot Brașovul e roșu fiind
casele acoperite cu țigla. Urcarea pe Tâmpa
fost cum a fost, dar coborîrea e mai obosi-
tare, dar mai repede. Cătră amiază am vizitat
mirabila biserică săsească numită »Biserica
negră«, care e cam tot așa de veche, ca cea
în Sibiu și e edificată în stil gotic. Aici ni-s'au
at ornatele cele vechi catolice, din mătasa
și brodate cu fir de aur.

La prânz am fost oaspeții gimnaziului, unde
am fost împreună cu dd. profesori Ioan Petro-
ciuc, Bunea, Lupan, Negruțu și Roșca. După
prânz am vizitat frumoasa biserică grecească,
care după cum ni-s'a spus e mal fără credin-
poși, iar preoul e adus din Constantinopol.

De aici am mers la biserica Sfântului Nicolae
în Șcheul, despre care am auzit, că e cea mai
veștă biserică din țară. Așa lungă biserică nici
am mai văzut, ba lângă ea e lipită o altă bise-
rică numită »paraclis«, în care tocmai cânta un
cântor după cum ni-se spuse după »psaltichii«.
am mai vizitat și o fabrică de zaharicale. Dela
6 ore am avut timp liber, ca fiecare să umble
prin oraș după placul său, având a ne întruni
la 6 ore la edificiul industrișilor. Aici soarta
ne-a oferit prilejul de-a asculta un concert dat
de elevii institutului de orbi din Cluj, veniți aici
anume spre acest scop. Directorul lor ne-a fă-
cut istoricul pedagogiei orbilor dela început până
azi. Câțiva elevi au declamat poezii, mai apoi
corul lor a cântat câteva piese. Ni-sa arătat me-
todul de a-i învăța scris-cetiul, a împleti scaune
de trestie etc. Publicul plângea de jalea lor!
Cum se nu, când ce e mai prețios pe lume, vă-
zui le lipsește. Ochi au și nu văd!...

Seara ne am d spărțit de onor. corp profeso-
ral mulțumind pentru ospitalitatea cu care ne-au
primiți, ne am luat adio, căci la 3 ore dimineața
plecăm spre Predeal. Era cam frig Joi până în
Brașov. Cu speranța, că timpul ne-a favoriza ple-
căm spre valea Timișului, ca să ajungem la
Predeal. Cu trenul am mers până la Timișul-
superior, de unde căutând prin pădurile de brad
am urcat 8 km. până la bariera Predealului, și

tuată la o înălțime de 1058 m. Am stat locului
și ne ultim cum urcă din greu trenul tras de
două locomotive puternice. Predealul se com-
pune din barierele Ungariei și a României din
câteva vile și stațiunea edificată pe teritor româ-
nesc. În depărtare se vede Buceciul înalt peste
2000 de metri, care e acoperit încă cu zăpadă.
La Predeal se vizează paspoartele, celor cari
voesc să treacă dintr'o țară într'alta.

Din Predeal am plecat Joi d. a., iar Vineri la
amează am sosit în pace acasă.

Am fost cam lung la vorbă! Rog să fiu scu-
zat, dar așa bine se simte sufletul meu, când
imi reamintesc cele petrecute în zilele aceste de
excursiune.

Azi în secolul al XX lea cred, că nu e lipsă
să mai documentez necesitatea și însemnătatea
excursiunilor școlare. În institutul nostru de sub
înțeleapta conducere a P. C. Sale dlui director
Roman R. Clorogariu de vre-o 6 ani, sistematic
se fac astfel de excursiuni, până acum conduse
de d. prof. N. Mihulin. Cât folos avem din ex-
cursiunile acestea mai bine o știm noi, cari luăm
parte în ele.

Le mulțămim din inimă pentru oboseala și
interesul avut față de noi, cu rugarea să nu în-
trerupă seria începută, căci numai astfel va fi
școala noastră complectă și instrucțiunea desă-
vârșită.

Un excursionist.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 25 Maiu n. 1910.

Serbarea zilei de 10 Mai în București.

Luni s'a serbat a 44-a aniversare a zilei de 10
Mai. Încă dela orele 8 dimineața valuri de lume
de pe la periferii se îndreaptă spre centrul Ca-
pitalei, îndreptându-se spre locul de defilare, ca-
lea Victoriei și Mitropolie. La orele 9 jum. tru-
pele din garnizoană se înșirue pe tot parcursul
străzilor pe unde va trece cortegiul regal. Cava-
leria și artileria ocupă piețele. Aerul este norat
și din moment în moment se așteaptă să înceapă
să cadă ploia. La orele 10, cordoanele de poli-
ție de abia mai pot ține valurile de lume ce
năpădesc spre locul de defilare. Persoanele cu
bilete de tribună de abea se pot strecura până
la locurile ce le sânt destinate.

La orele 10 jum. se anunță plecarea dela pa-
lat a cortegiului regal. Cortegiul parcurge dis-
tanța în pasul cailor în ordinea următoare: Doi
trompeți din regimentul de escortă, trăsura cu d.
prefect al poliției Capitalei, un escadron de es-
escortă, trăsura a la Dumaut cu MM. LL. Re-
gele și Regina și A. S. R. Principele Carol. În a
doua tră-ură urma AA. LL. RR. Princesele Ma-
ria, Elisabeta și Mărioara.

La dreapta și la stânga trăsorei regale călăreau
domni general Wartiade comandantul corpului
II-a de armată și dl general Mavrocordat șeful
Casei Militare Regale. Un escadron din regi-
mentul de escortă încheia cortegiul regal. Pe tot
parcursul Suveranii și Principii sânt aclamați cu
mult entuziasm.

Ajungând la Mitropolie Suveranii sânt întâmp-
nați de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, care a
prezentat MM LL., crucea și evanghelia, de dni.
miniștri, corpul diplomatic, înalți demnitari ai
statului, ofițeri, generali și superiori cari nu se
aflau supt arme, și alte persoane oficiale. În
curtea Mitropoliei se afla o gardă de onoare
compusă dintr'o companie din batalionul 2 vâ-
nători cu muzica și drapel. Te-deumul a fost ofi-
ciat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat înconjurat
de înaltul Cler.

După terminarea Te-deumului Suveranul ese în
peristilul bisericii și distribue noile drapele. D.
general Crăiniceanu, ministru de război prezintă
M. S. Regelui fiecare drapel în parte. Suveranul
il încredințează comandantului de Corp respec-
tiv însoțindu-l de cuvinte: »Îți încredințez acest
simbol al patriei să-l păziți cu sfințenie și cin-
ste«. Fiecare comandant primind drapelul pro-
nunță o scurtă cuvântare.

După terminarea ceremonii, Suveranii și Prin-
cipii Moștenitori se îndreaptă spre locul de de-
filare. A. S. R. Principele Carol merge călare.
Ajungând aci M. S. Regina și AA. LL. RR. Prin-
cipesele ocupă loc în loja regală. Apariția Micei

Princesese Ileana, provoacă urale foarte entuziaste.
Defilarea a urmat în ordinea anunțată deja, iar
parada a fost comandată de către d. general
Wartiade, comandantul Corpului II. de armată.
După stârșitul defilării Suveranii s'a întors la
palat însoțiți de un strălucit stat major. În tim-
pul defilării s'a întâmplat și un mic accident. D.
general Zottu, comandantul Divizei IV. infanterie,
voind să facă front în fața M. S. Regelui calul
a căzut jos. Din fericire d. general Zottu n'a su-
ferit nici un rău.

Le orele 3 p. m., a avut loc o serbare școlară
la Teatrul Național.

Intreaga Capitală a fost Luni seara luminată
feeric.

— **Prietenie între Anglia și Germania.** Barnes, conducătorul partidului muncitorimeii din
Anglia, a fost trimis de curând în Germania în
fruntea unei comisii, în călătorie de studiu. În ra-
portul asupra acestei călătorii spunea că escursio-
niștii au fost pretutindeni bine primiți, atât de
muncitorime cât și de patroni. Delegațiunea s'a
convins că în Germania nu există dușmănie con-
tra Angliei. Gândul unui eventual război între ace-
ste două țări în Germania produce numai ilaritate.

— **Logodnă.** D-șoara Maria Popovici din
Pottoc s'a logodit cu d. Vasile Borcean din
Sasca-montană.

— **Stuația în Creta.** Pentru cazul
când guvernul cretan ar urma ținuta duș-
mănoasă față de Mohamedani, puterile pro-
tegitoare ale insulei au hotărît să trimită
un om de încredere ca comisar la fața lo-
cului. Pentru această misiune a fost de-
signat Zaimis, comisarul de pe vremuri al
Cretei.

— **Reuniunea de înmormântare a distric-
tului protopopesc gr.cat. al Sibiului.** Com-
plectându-se nr-ul recerut a membrilor din Sec-
țiunea I și a II-a pe baza însărcinării primite din
partea adunării generale ultime se constituie Sec-
țiunea a III-a a acestei reuniuni, deci se invită
toți cei trecuți de etatea 16—70 ani a etății fără
deosebire de sece, confesiune și naționalitate,
cari ar voi a se înscrie de membri în secțiunea
a III-a, de a se însinua la subscrisul director, se-
cretar sau casier, cari sânt autorizați a primi
taca de înscriere de 2 cor. 60 fil. Sibiu, în 25
Mai 1910. Iuliu Bardosy, director, Pompiliu Si-
moneiti, secretar, Romul Botezan învățător casier,
cu locuința în edificiul școlar din Sibiu, Strada
Podului 7.

— **Astronomul Famarion despre co-
metă.** Revista franceză »Illustration« publică o
serie de articole ale astronomului Famarion, în
care se ocupă amănunțit de cometă și efectele
ei asupra diferitelor popoare. Căci deși profetiile
despre sfârșitul lumii, au ieșit în atâtea rinduri
la suprafață, acum a fost întâia dată că știința a
adus ceva despre o eventuală nimicire a lumii.
Având însă în vedere că astronomia e o știință
necunoscută, străină nu numai vulgului, ci și
clasei de mijloc, nu e mirare că marele public a fost
restrins numai la informațiile date de ziare, și că
în urma invențiilor și exagerărilor acestora, mulți
dintre cei săraci cu duhul și-au luat viața, ca să
scape cât mai grabnic de groaza morții. Din ra-
poartele primite — spune Famarion — reiesă
că cele mai multe cazuri de sinucidere de teama
cometei au obvenit în Ungaria. Mulți au murit
de frică numai, și o mamă și-a înecat copilășul
ca să-l scape de moartea prin cometă. Aceleași
experințe s'au făcut în Italia, Germania și mai
ales Rusia, unde veștile aduse de ziare, pentru
poporul lipsit de conducători au fost adevărat
dezastru.

— **Cazul Hofrichter.** Azi la 8 ore s'a ince-
put pertractarea cazului Hofrichter. Au fost ci-
tite mai multe păreri ale specialiștilor asupra lu-
crurilor găsite cu ocazia perchiziției ce a avut
loc în locuința din Linz a lui Hofrichter. Cu
această ocazie s'au găsit mai multe cutii, bor-
cane, haturi și diferite lucruri farmaceutice. Des-
baterile încă nu s'au isprăvit și se crede că sen-
tința va fi publicată Sâmbătă sau Marți.

— **În amintirea lui Björnson.** Din Craiova
ni-se scrie: Cercul cultural din Craiova a ținut
să cinstească memoria marelui apostol al păcii

și al iubirei de oameni, Björnson, fiind Joi seară o șezătoare literară la care s'a arătat cine a fost și ce a făcut acest om pentru neamul său, pentru omenirea întreagă și în special pentru noi românii.

Despre viața și operele lui Björnson, a vorbit eminentul profesor D. N. Ciotorl, un profund cunoscător al literaturii suedeze, traducătorul în românește al atâtor capod'opere ale acestei literaturi.

D. Ciotorl care l-a cunoscut personal pe marele poet, în timpul cât dumnia sa și-a făcut studiile la Stockholm, a prezentat auditorului o icoană cât se poate de luminoasă a poetului. A schițat în cuvinte pline de avânt și de căldură viața lui de luptă, caracterul lui de fier și volnța lui nestrămutată.

A arătat că Björnson poate servi ca model cântăreților tuturor neamurilor, cari par a fi uitat că rostul artei este înălțarea sufletească în primul rând a propriului lor popor. Cu judicioasă apreciere a operei poetului, conferențiarul și-a terminat conferința după care a urmat câteva arii naționale și clasice executate de dd. S. Mateescu și Marius Nicolescu.

Ca încheiere d. D. Tomescu, tânăr și valoros publicist, a citit câteva bucăți mai scurte din vasta operă literară a lui Björnson. Aceste lecturi au fost ascultate cu mult interes de publicul craiovean, care a răsplătit cu entuziaste aplauze pe organizatorii acestei frumoase serbări în amintirea unui suflet mare, care deși nu ne-a cunoscut mai de aproape, dar ne-a fost prieten, a înțeles durerile noastre și și-a ridicat glasul pentru dreptatea noastră.

Cercul cultural din Craiova merită toate felicitările pentru această inițiativă.

După aceea a urmat danș. Lumea multă și aleasă a asistat la această serată, prima care s'a dat în țară la noi întru cinstirea amintirii marelui nostru prieten din nordul rece.

— **Intrunire colegială după 15 ani în Brașov.** Primit următorul apel:

Mă adresez pe această cale tuturor colegilor cari au făcut examenul de maturitate în anul 1895 la gimnaziul din Brașov, aducându-le aminte de promisiunea, ce ne-am dat-o atunci, de a ne vedea după cincisprezece ani și rugându-i de a se aduna cu toții, cu familiile lor, în ziua de Sf. Petru (Marți 29 Iunie v. 12 Iulie n. 1910) în orașul, de care ne leagă atâtea amintiri frumoase. Acolo vom cerca să reînviem trecutul și uitând pe scurt timp de toate grijile, să ne mai simțim odată tineri și fericiți, cum eram înainte cu un deceniu și jumătate.

Colegul, Dr. Emil Dan, avocat în Brașov, a luat asupra-și pregătirile acestei aniversări intime și primește pe de acuma anunțarea participării. Fiecare dintre noi, scriindu-i, vom face bine să comunicăm adresele celorlalți colegi, cu cari am rămas în legături. La revedere dar cu bine! Cernăuți, 6/19 Mai 1910. Sextil Pușcariu, profesor universitar.

— **Un apel.** Ni-se scrie: Una dintre cele mai fruntașe comune ale comitatului Torontal e frumoasa comună Banloc. Și cu toate acestea durerile acestei comunități încă nu are o casină română, unde țărani noștri dornici de știință să petreacă unele momente mai plăcute, învățând lucruri folositoare și nu în crîșmă care e mama tuturor relelor și moartea sigură a oropsitului nostru neam românesc.

Pătruns fiind de idealul plantat în mine de iubii mei părinți și profesori Iosif Bălan, Gheorghe Noaghea și Vasile Loichița, ca să văd și mult cercatul nostru neam românesc înaintat în toate privințele, am luat inițiativa de a zidi un edificiu pentru Casina română. Neavând mijloace materiale sânt constrâns a apela la sprijinul binevoitor al neamului românesc.

Drept aceea vă rog frumos să binevoii a publica în prețutul dumneavoastră ziar »Tribuna« acest apel către onorații celitori, ca să binevoiască a-mi trimite la adresa mea o cât se poate de modestă sumă ca idealul meu să se realizeze. Solvirile se vor cvita cu mulțămintă pe cale ziaristică. Banloc la 25/V 1910. Iosif Târziu, inv. prov. gr. or. rom.

— **Un tren căzut în prăpastie.** Ne sosește o știre tristă despre o nenorocire ce a avut loc în Gare des Invalides din Paris. Un tren de persoane a deraiat și locomotiva s'a rupt de corpul vagoanelor căzând de pe linia care era la optzeci de metri înălțime. Mecanicul și fochistul au murit pe loc, doi pasageri au fost ușor răniți. A fost un noroc că locomotiva s'a rupt de tren, căci altcum cădeau toate vagoanele în prăpastie și toți pasagerii ar fi căzut jertfă acestei îngrozitoare catastrofe.

— **Congresul slav.** Aranjatorii congresului slav au încredințat agenția bulgară din Sofia să dea declarația că congresul slav nu se va ocupa de dușmănia față de Turcia, fiindcă congresul urmărește scopuri curat culturale și în programul lui nu e luată chestia macedoneană. Desmințirea aceasta s'a dat în urma știrii lansate de ziarul Zeni Azr, că congresul se va ocupa și de chestia macedoneană.

Sbuciumul mării. Din Marseille vine știrea că Marea mediterană s'a sbătut alaltăeri între limanuri cu multă furie. O mulțime de vapoare au scăpat în port suferind avarii însemnate. Altele cari eșiseră la larg nu s'au mai întors și se crede că s'au înecat.

Alegerile parlamentare ne îndeamnă la luptă națională. Multă însuflețire ni se vestește de pretutindenea, deci cu așa ocazii cuvînt se să ne aducem aminte și de unica firmă națională F. A. Degan din Fiume (Postofiók 163) care alături de iubii noștri deputați, luptă pentru înaintarea comerțului, și ne duce vestea departe în țări străine. El trimite în pachete și saci poștali de 5 kgr. franco și vămuit și poate cunoaște sinceritatea acestui renumit și solit comerciant român. Care a văzut portul de mare Fiume, poate observa căce mult trebuie să lupte fratele nostru cu concurența străinilor și oare noi să stăm nepăsători și să nu-l înțelegem? Ce bună ocaziune și se de iubite cetitor a-ți procura marfa pentru sărbătorile Rosaliilor dela dânsul, căci l-ai încuraja mult, văzând că-i știm preții năzuințele. Mulți fruntași de-ai noștri comandă dela dânsul, deci apelăm și vă rugăm cu insistință să l sprijiniți — multor români le-a dat el informațiuni și mai vărtos pentru locul de cură Abbazia!

Cronica socială și artistică.

Concert în Dobra »Reuniunea de muzică și cântări« din Câmpuri-Surduc — Kimpeny-Szurduk, invită la concertul ce-l va aranja în Dobra, Sâmbătă, 11 Iunie st. n. (29 Maiu st. v.) 1910, în pavilionul de vară al otelului »la Husariu«. Comitetul. **Programul:** 1. »Marș național«, de Wist, executat de muzica Reuniunii. 2. a) »Hora«, b) »Sârba«, de Dumitrescu, executate de muzica Reuniunii. 3. »Mori mândro«, de Bena, executată de corul bărbătesc al Reuniunii. 4. »Toarce leleo«, de T. Popovici, executată de corul bărbătesc al Reuniunii. 5. »Vals«, de J. Horterth, executat de muzica Reuniunii. 6. »Lugojana«, aranjată de T. Ungurășan, executată de muzica Reuniunii. 7. a) »Hora Prahovei« de *, b) »Sârba«, executate de muzica Reuniunii. 8. »Marș internațional«, de *, executat de muzica Reuniunii. După concert urmează danș.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

9 Maiu 1910.

S'a vândut azi:

grân 300 mm.	10.80—	11.80
orz mm.	6.10—	—
ovăș mm.	6.50—	—
secară mm.	7.60—	—
păpușoi 400 mm.	5.30—	5.40

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din

Budapesta, 6 Mai

Prețul cerealelor după 100 kgr. a

Orta nou

De Tisa — — — — —	26
Din comitatul Albei — — — —	27
De Pesta — — — — —	26
Bănățanesc — — — — —	26
De Bacica — — — — —	26
Secară de calitate I. — — — —	16
Orzul de nutreț, calitate I. — — —	14
Ovăs de calitate I. — — — —	14
Cucuruz — — — — —	11

BIBLIOGRAFII.

A apărut revista literară și artistică nr. 10 cu următorul sumar bogat și interesant: C. Tăslăuanu Noul episcop al Caransebeșului. Dr. Miron E. Cristea. — I. U. Soric (poezie). D. P., Poveste (poezie). I. Agârbiceanu, Melentea. Alice Călugăreanu, de friguri; Torsul (poezie). Maria Călugăreanu, de drum (poezie). Il. Chendi, La... Articol inaugural. Victor Eftimiu, Mecanica. Ion Gorun, Zăplac nebunul. Alex. Slăvan, gurătate (poezie). I. Paul, Amintiri despre Poporanismul. — O anchetă literară. — sul dlui Mihail Dragomirescu. T. Codreanu, teatrală: »După șase ani« de Iuliu Erecan. — I. Björnsterne Björnson. Concertul corului dela biserica Sf. Ibsen. Concertul corului dela biserica Sf. din Brașov Scheiu. Sinoadele eparhiale. la noi. Muzeul Asociației. Reviste și zăre. — Poșta Redacției. — Bibliografice. I. Episcopul Miron E. Cristea. Domnia mama episcopului. George Cristea, tatăl pului. Casa în care s'a născut episcopul P. S. Krceyer: Björnsterne Björnson.

La librăria »Tribunei« se află de »Vatra familiară«. Indemnuri și pentru viața casnică. Edată de »Inocențiu Micu Clein« a teologilor. Ediția II. revăzută și întregită a + 10 fileri porto.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu

»Tribuna« institut tipografic, Nichin

BORSZEKE

Borszék perla apelor minerale, remediu trecut contra boalei englezești și a altor. Ca beutură recoricitoare neîntrecută, între celelalte ape.

Kardos Miklós, reprezentant și vinț gros pentru — ARAD. — Telet. Se găsește la firma Daniel Lajos. Dür Kocsárd. Éles Armin. Färber Lajos și fratele. Nagy Farkas. Fejér Gyula. Hoffmann Otto. Crienfeld Ignátz și alți. De asemenea orice cafenea și cârciumă mai bună.

Medic român în Karlsbad

Dr. ENEA NICOLA

KARLSBAD,

sa mutat în casa „Billroth“ lângă Spruce

Procurați

la librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

Cantorul Bisericesc

aranjat de

GEORGE BUJIGANU
invăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antologie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabilă, lui necesitate o documentație cu care a trecut prima ediție în an 1000 exemplare.

Opusul se extinde pe 444 pag. octav mare, cu coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduiriile tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc aprobat de consistoriu!

Decorarea artistică, confecționat la prima fabrică din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor.

Opus în pânză frumos aurit 12 cor.

Opus în lux 1/2 piele 14 cor. Lux în

Opus în ață, numai după comanda specială

Opus în 16 cor. plus porto postal 60 fil

Prețurile Cantorului Bis. dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, mineiul, triodul, penticostarul, molit

Opus etc.

Opusitate bisericească, mai câteva

Opusexemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de

Opus sărbători bisericești și

Opus specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei

și librăriei „Tribunei“.

Administrația tipografiei

și librăriei „Tribunei“.

Administrația tipografiei

și librăriei „Tribunei“.

Administrația tipografiei

și librăriei „Tribunei“.

Administrația tipografiei

și librăriei „Tribunei“.

Lăptăria proprietății din Aradul-nou vînzînd interesul și încrederea publicului și-a sporit contingentul de vite și e în situație a satisface cumpărători noi. **Prețul laptelui de litru 22 fileri** și vara și iarna transportat acasă. Pentru ușurarea transportului s'au pus în circulație căruțe noi. Comande să se trimită la adresa proprietății din Aradul-nou (Ujaradi uradalom). Nr. telefonului 68. Serviciu curat și conștiințios.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficanți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Trai comun — Căsătorie.

Comerciant român necăsătorit, cult, poziție frumoasă, materială, exploatator de pădure; fără nici un fel de viciu, sănătos, etate 50 ani. Dorește tovarășă de viață cu văduvă românească, cultă, fără copii și viciu, sănătoasă, bună gospodină, bună menageră, temperament fizic, plăcut, trecut ireproșabil, etate dela 30 ani în sus. — Eventual posibilă căsătorie convenabilă, cu asemenea damă cu poziție materială. — Discreție garantată. Adresa la ziar sub... pentru »G. C.«

Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfredelirea adâncă a fântanelor arteziane în

Lugoj, str. Weis nr. 6.

Primul atelier de reparaturi din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot felul de lucru și reparaturi ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântanelor artezice pe lângă prețuri moderate.

CUMPĂR în orice cantitate romonițe, flori de tei, flori de friguri, rădăcini și frunze de mătrăgună, flori de soc fie verzi, ori uscate și Gândaci de Mai. Farmacia lui SZOKOLY SANDOR, Arad (vis-à-vis de biserica sârbească). —

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în **ARAD, calea József-főherczeg-ut nr. 8.** Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 337.
Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta, cari se capătă cu prețuri ieftine de concurență. Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

A apărut broșura **Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare** sau

Alcoolismul și urmările lui

din punct de vedere economic, igienic, moral și național. — De **Pr. D. Voniga.** — Tipografia Nouă, Orăștie 1910. — Broșura se estinde pe 6 coale tipar 8° și are următorul cuprins: 1. Introducere. 2. Despre beuturi în general. 3. Istoricul beuturilor spirituoase. 4. Beția și consecințele ei, în general. 5. Efectele stricacioase ale beuturilor spirituoase, în special asupra organismului omenesc. 6. Alcoolismul sub raportul morbidității și al mortalității. 7. Alcoolul și morală publică sa raportul dintre alcoolism și criminalitate. 8. Alcoolul și ereditatea, sau efectele alcoolismului asupra posterității. 9. Copiii bețivilor. 10. În resumat: Alcoolismul — Mizerie, Boală, Crimă și Degenerare. 11. Cauzele alcoolismului. 12. Plan de învățământ antialcoolic. **Prețul broșurei 1 cor. 60 fil.** Se poate procura la autor în Gyirok și la toate librăriile.

Lucza József

atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoțești, postav de mobile, haine de doliu mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobîndesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din prov. se efeptuesc imediat și pr.

Stațiunea balneară Bogdarigós,

cott. Timișului, 7 km. depărtare de Charlottenburg pe linia Timișoara-Radna-Lipova. Stație de telefon în localitate. E bine ca la gară trăsurile să se comande din vreme. Avînd în vedere situația geografică, e un admirabil loc de cură climateric și balnear, și apa are mare efect contra ju. Romilor, răcelei, reumatismelor și întor de nervi. În stabiliment e medic și farmacie permanentă. Lămuriri se dau în Bogdarigós telefon 27 și în Timișoara-fabrică la farmacistul: **NĂGELE ANTAL** Telefon 322. — Deschiderea la 1 Mai. Sezonul ține până la sfârșitul lui Sept.

Nou atelier de fotografiat.

Aducem la cunoștința on. public, că am deschis un nou atelier de fotografiat în Arad, pe Szabadság-tér 16, unde vom pregăti cele mai moderne fotografii cu 40% mai ieftine prețuri.

Cu toată stima:

Sztojkovits és Békés.

Nou atelier de fotografiat.

Prospect de prețuri pentru produsele de primăvară a „asociațiunii pantofarilor din Arad“.

Botine pentru femei:
 Pantofi din păslă . . . . fl. 1.60
 Pantofi de piele de vaca dela . . . 2.— în sus
 Botine „ „ „ Regate . . . 2.80 „
 „ „ chevreux „ . . . 4.50 „
 „ „ vacs cu șiret dela . . . 3.60 „
 „ „ chevreux cu șiret . . . 5.50 „
 „ „ de vacs cu nasturi . . . 4.80 „
 „ „ chevreux dela . . . 6.50 „

Botine pentru bărbați:
 Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
 „ și țefe . . . . 4.—
 Bergsteiger din piele cu lustru . . 4.80 în sus
 Cu țug simple ușoare ca un fulg pentru bolnavi dela . . . 5.— „
 Bergsteiger de chevreux . . . 6.50 „
 Cu țug piele de box . . . 5.80 „
 Bergsteiger piele de box . . . 6.20 „
 „ chevreux bună dela . . . 7.80 „
 Pantofi de chevreux . . . 5.— „
 Ținem în depozit totfelul de ghete pentru copii. La comanda din provincie să se edscrie urma piciorului pe o hârtie. Comanda contra ramb. necorespunzând și înapoiate în curs de 8 zile se schimbă.

Nou! Atelier de frizerie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis un atelier de frizerie, aranjat cerințelor celor mai moderne, în Arad, Luther Márton-tér Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt

Cu deosebită stimă:

FOGARASSY PÉTER
friseur.

Primesc vopsirea părului, cu prețuri ieftine.

Cea mai ieftină cumpărat

Săpun

pentru gospodării nuri de toalete și orice articole

Lumina

de stearină și biserici; e fabricat în

Lorencz

Arad, Str. Forray

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrásy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în orice cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Atrag atenția onoratului public asupra atelierului meu de **șălătorie și culorare chimică** existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta.

Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.

Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon —

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreață tânără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouștoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

S'au ieftinit
Cărbuni

Care de acum își dau sau abonează cărbuni cochs pentru iarnă, nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de brică de gaz cor.
100 Klgr. cărbuni piatră salon de P. cor.

100 Klgr. cărbuni piatră salon de Jilic
100 Klgr. cărbuni lemn fără praf cor.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor.

Róth József

Arad, Eötvös-tér
Nr. Telefonul 63.

Pentru fabrici, mori precum și trierat expediez cărbunii de cea mai bună calitate cea mai bună.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANCOVICI

ARAD,

Forray-utca Nr. 11

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

Postavuri renzi, briuri preoțești, roșii, vânate și negre.

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate însira.

Cea mai bogată gazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împlețiți în temniță.

Serviciu solid și conștiințios.

INȘTIINȚARE.

Am onoarea să aduc la cunoștința p. t. public
clientele, că prefăcându-ne atelierul de tapetărie,
conform cerințelor moderne și celui mai nou stil

am deschis
în Arad, Str. Forray casa Hunyadi un
magazin de mobile.

Totodată facem cunoscut că ținem în depozit
eventual pregătim la comandă orice mobilier, pen-
tru dormitoare, sufragerii, saloane și camere
pentru fumător.

Cerând onoratei clientele să ne onoreze și pe
noi departe cu încrederea ei, ce ne-o păstrează deja
de 34, așteptăm binevoitoarele comenzi.

Cu distincă stimă :

Berán A. și Fiul
depozitari de mobile.

☐ Telefon intra și extraurban Nr. 132. ☐

Magazin nou. Magazin nou. ☐

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

cu mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
5% pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Epuse anticipative nu sunt, la dorință anticipați spe-
cia de intabulare, convertez datorile de interese mari.

☐ Rezolvare grabnică, serviciu prompt. ☐

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bihor, Gyula, Cluj.

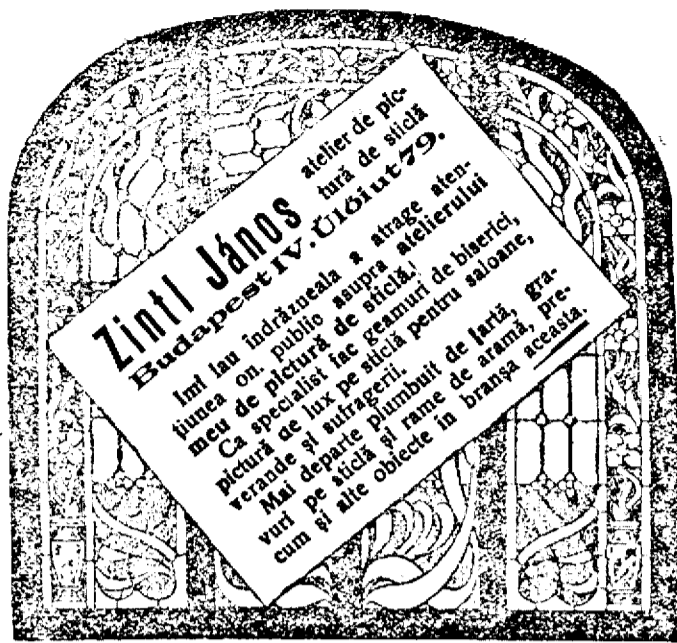
ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

☐ Prin noi pe lângă onorari acuzatori de afaceri abili
și domni de încredere. ☐

Prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Isi recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți,
cât și gips de Köbánya. — Depozit permanent de
orice soi de țiglă, cărămida presată și împleti-
turi de trestie pentru lincuit tot felul de articoli
din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de
fântani etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Am onoarea să atrag atenția p. t. public asupra pră-
văliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche
prăvălie în bransă această, asortată cu cele mai frumoase
și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Să efectueze comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea
mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai cola-
tantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. Români vor pune la dis-
poziție colecții de modele, eventuale întregul inventar al firmei se va
înființa în persoană la cei interesați. Ios, cât și în pro-
vință.

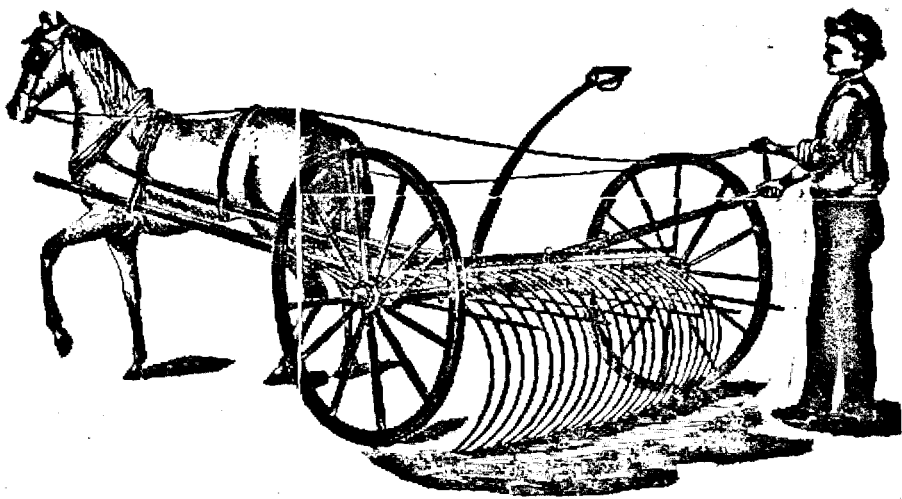
Cu deosebit Voi.

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.
Cămară Centrală:
Nagyszeben, Fleischer gasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

Sam. Wagner, Prima tornătorie de fier Sibiliană mare fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszeben.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole executate cu cea mai mare precauțiune. Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Pluă pentru abale (postavuri). — Foarte mare export în România și Orient.

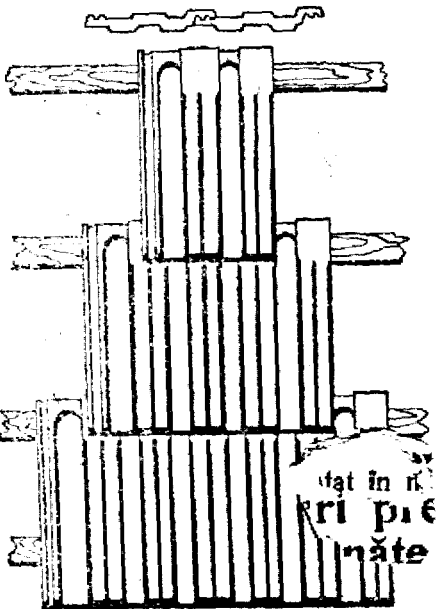
Instalează:

Mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat făina.
— — — Conducte de apă, și altele etc. — — —

Efectuează:

Cele mai bune ȚEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare tornătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în ȚEVI DE FIER de orice dimensiune. Cel mai mare asortiment în MAȘINI DE TRIERAT de orice mărime. Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus.

— Pe lângă cea mai mare garanție. —
Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase.
EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

FABRICA DE ȚIGLE

MUSCHONG I. és TÁRSA

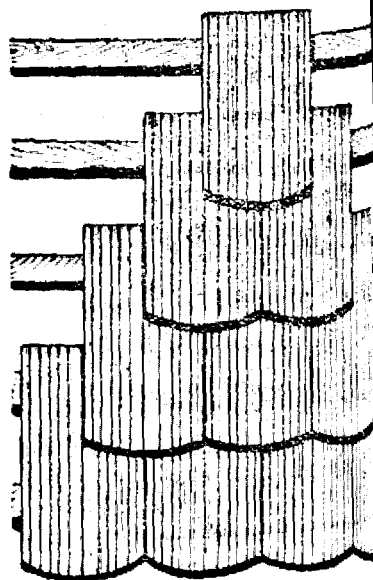
GÖZTÉGLAGYÁRAK. :: :: LUGOS.

Telefon: în centru Nr. 48. Adresa telegrafică: Chegue și giro conto
Drumul Timișorii Nr. 182. Muschong téglagyár. — Nr. 9040. —

Recomandăm în interesul publicului edificator ca înainte de a cumpăra

țigle de acoperit

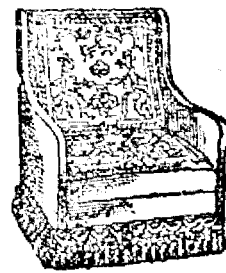
să ceară gratuit prospect de prețuri și modele de țigle duble brevetate BOHN Nr. 253. Țigle BOHN patentate, duple, presate se fac numai la comandă. —

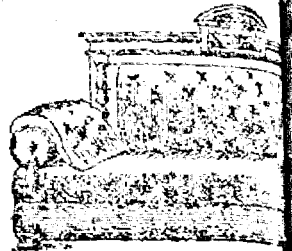
In atențiunea celor ce cumpără

Horger & K

magazin de mobilă, atelier
tru covoare (tapetier) deco-
Sibiu-N. szeben, Reisp

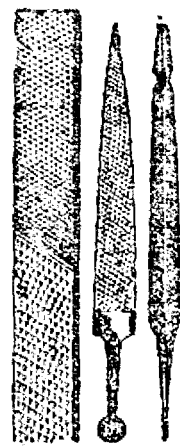

O singură facercare vă va convinge despre ieftinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințiositate și serviciu prompt. —
Cel mai bun izvor de cumpărat. Prețuri ieftine.

● **STEIN MIKLÓS**

fabrică de tăiat pile
Oradea mare - Nagyvárad
Fabrica: Damjanics-u. 30. - Magazin: Te-

Recomandă fierarilor și conștanților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel de prima calitate etc. Primește scobire pile mici și mari veci prețuri ieftine.

Croitorie nouă engleză și franceză pentru
Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza
rințelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate
și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și J.
József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai
cele mai elegante toalete engleze și franceze.
Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin
raterelor dame.

Cu deosebită stimă

Jaczkó József